

TELEVISNÍ PŘIJÍMAČ

4211 U - 1

**Technický popis, návod k údržbě
a opravě televizního přijímače
TESLA 4211 U-1**

Výrobce: **TESLA PARDUBICE, ČSSR**
1961

O B S A H

1.0 TECHNICKÉ ÚDAJE

2.0 SEŘÍZENÍ PŘIJÍMAČE OVLÁDACÍMI PRVKY

2.01 Umístění ovládacích prvků	7
2.02 Doplňky přijímače	7

3.0 POPIS ZAPOJENÍ

3.01 Kanálový volič	8
3.02 Obrazový mezifrekvenční zesilovač	9
3.03 Obrazový detektor	9
3.04 Videozesilovač	10
a) Regulace kontrastu	10
b) Automatické řízení kontrastu	10
3.06 Zvukový mezifrekvenční zesilovač	10
3.07 Poměrový detektor	11
3.08 Nízkofrekvenční zesilovač	11
3.09 Oddělovač synchronizačních impulsů	11
3.10 Omezovač synchronizačních impulsů a symetrizaci stupeň	12
3.11 Automatická fázová synchronizace rádkového kmitočtu . .	12
3.12 Budící generátor rádkového rozkladu	13
3.14 Koncový stupeň rádkového rozkladu	13
a) Stabilizace rádkového vychylování	14
3.14 Snímkový rozklad	14
3.15 Síťová napájecí část přijímače	15

4.0 VŠEOBECNÉ POKYNY K OPRAVÁM TELEVIZNÍHO PŘIJÍMAČE

4.01 Vyklápěcí chassis	15
4.02 Plošné spoje	15
4.03 Opravy na elektronkových objímkách	16
4.04 Výměna transformátoru a mezifrekvenčních cívek . . .	16
4.05 Kontrola parametrů diod	16
4.06 Součástky na deskách s plošnými spoji	16

5.0 KONTROLA A VYVAŽOVÁNÍ TELEVIZNÍHO PŘIJÍMAČE

5.01 Televizní nosné kmitočty obrazu a zvuku podle normy OIRT17	
5.02 Vyvažování jednotlivých obvodů přijímače	17
5.03 Vyvážení kanálového voliče	17
a) Nastavení oscilátoru	17
b) Kontrola nastavení oscilátoru při výměně kanálové desky	18
c) Nastavení pásmového filtru	18
d) Nastavení pásmového filtru při výměně kanálové desky	18
e) Nastavení odlaďovačů	18

5.04 Nastavení obrazového mezifrekvenčního zesilovače	18
a) Nastavení pomocí zkušebního vysílače	18
b) Kontrola a seřízení rozmítacem	19
c) Kontrola odlaďovačů L 207, L 212	19
5.05 Celková kmitočtová charakteristika	20
5.06 Nastavení zvukového mezifrekvenčního zesilovače a poměrového detektoru	20
5.07 Kontrola funkce AVC	21
5.08 Kontrola a nastavení synchronizační a rozkladové části . .	21
a) Nastavení pracovního režimu E 13	21
b) Nastavení předpěti koncevového stupně rádkového rozložení	21
c) Nastavení přípustného proudu obrazovky	21
d) Kontrola vysokého napětí obrazovky	21
e) Nastavení zaostření rastru	21
f) Nastavení linearity (vodorovně)	21
g) Nastavení snímkové synchronizace	21
h) Nastavení linearity (svisle)	22
k) Středění a korekce linearity obrazu	22

6.0 DOVOLENÉ HODNOTY NAPĚTÍ V DŮLEŽITÝCH BODECH

a) Střídavá napětí	22
b) Stejnosměrná napětí	22

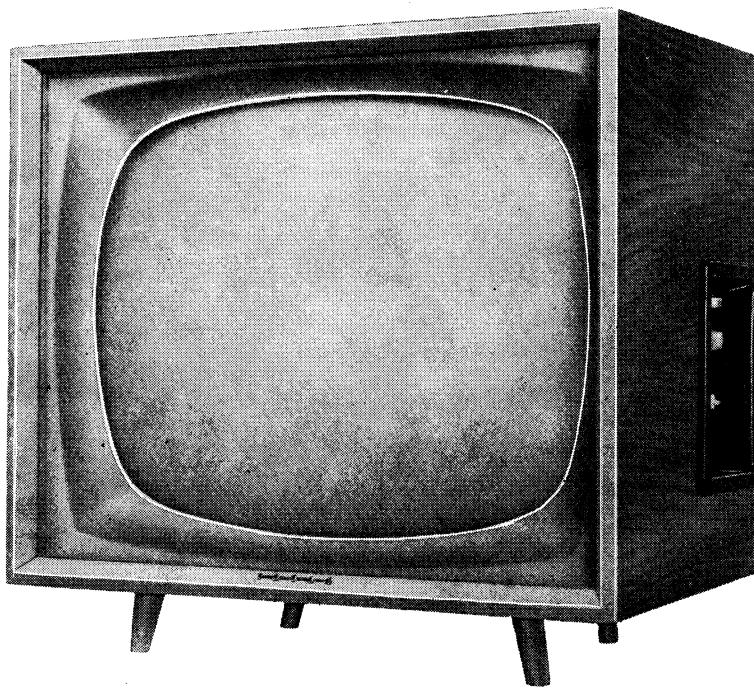
7.0 ZAPOJENÍ CÍVEK MEZIFREKVENČNÍCH OBVODŮ A TRANSFORMÁTORŮ

8.0 SEZNAM NÁHRADNÍCH DÍLŮ

8.01 Mechanické díly	26
8.02 Elektrické díly	27
Cívky	27
Odpory	29
Kondenzátory	31

9.0 ZMĚNY V ZAPOJENÍ BĚHEM VÝROBY 40

TELEVIZNÍ PŘIJÍMAČ TESLA 4211 U-1

Obr. 1. „LOTOS“

1.0 TECHNICKÉ ÚDAJE

● POUŽITÍ

Televizní přijímač TESLA 4211 U-1 „LOTOS“ je určen pro příjem televizních pořadů vysílaných podle normy OIRT v kanálech uvedených v tabulce.

Kanál číslo	Kmitočtový rozsah (MHz)	Nosný kmitočet (MHz)		Pásma
		obrazu	zvuku	
1	48,5–56,5	49,75	56,25	I.
2	58–66	59,25	65,75	
3	76–84	77,25	83,75	II.
4	84–92	85,25	91,75	
5	92–100	93,25	99,75	
6	174–182	175,25	181,75	
7	182–190	183,25	189,75	
8	190–198	191,25	197,75	
9	198–206	199,25	205,75	
10	206–214	207,25	213,75	
11	214–222	215,25	221,75	
12	222–230	223,25	229,75	

Do přijímače je možno vestavět konvertor pro IV. a V. televizní pásmo.

● ROZMĚR OBRAZU:

470 × 360 mm (obrazovka 53 cm)

● ANTÉNNÍ VSTUP:

Symetrický, impedance 240 až 300 Ohm

● LADĚNÉ OBVODY:

- 3 vysokofrekvenční v pásmu zvoleného kanálu
- 1 oscilační pro zvolený kanál
- 2 pásmové filtry v mezifrekvenčním zesilovači
- 3 rozložené laděné v mezifrekvenčním zesilovači
- 5 odlaďovačů v mezifrekvenčním zesilovači z toho:
 - 2 pro potlačení sousedních nosných kmitočtů
 - 2 pro potlačení vlastní nosné kmitočtu zvuku
 - 1 pro potlačení vlastní nosné kmitočtu obrazu (regulátor brilance)
- 3 pro mezinosný kmitočet zvuku
- 2 pro poměrový detektor zvuku

● CITLIVOST:

Průměrná citlivost pro kanály I. TV pásmo je lepší než 50 μ V.

Průměrná citlivost pro II. a III. TV pásmo je lepší než 100 μ V.

Naměřené hodnoty se vztahují ke středu křivky propustnosti pro napětí 6 Vef na katodě obrazovky při hloubce amplitudové modulace 30%

● ŠÍRE PŘENÁŠENÉHO PÁSMA:

5 MHz při poklesu napětí o 3 dB

● POTLAČENÍ NOSNÉHO KMITOČTU ZVUKU:

proti středu přenášeného pásmo 36 dB

● MEZIFREKVENČNÍ KMITOČET:

Obraz: 38 MHz

Zvuk: 31,5 MHz

● SELEKTIVITA PROTI RUŠIVÝM FREKVENCÍM:

min. 40 dB

● VYCHYLOVACÍ ÚHEL:

110°

● STABILIZACE ROZMĚRU OBRAZU:

stabilizací vn

● VÝKON NF KONCOVÉHO STUPNĚ:

2,5 W při 10% zkreslení

● FREKVENČNÍ CHARAKTERISTIKA NF:

80 — 10000 Hz

● REPRODUKTORY:pro nízké a střední kmitočty eliptický na boku skříně
pro vysoké kmitočty: vysokotonový, speciální dynamický**● AUTOMATICKÁ REGULACE:**

klíčovaná, udržování černé, automatické řízení jasu

● POČET ELEKTRONEK:

17 a obrazovka

● GERMANIOVÉ DIODY

4

● USMĚRŇOVAČ NAPÁJECÍHO NAPĚtí:

křemíkový

● NAPÁJECÍ SÍť:

220 V ± 10%

● JIŠTĚNÍ:

Přijímač je jištěn tavnou pojistkou 2 A a tepelnou pojistkou

● SPOTŘEBA:

160 W

● CHASSIS:

svislé vyklápěcí

● ZAPOJENÍ:

plošné spoje

● PROVEDENÍ:

stolní

● ROZMĚRY:

57 X 53 X 42 cm

● VÁHA:

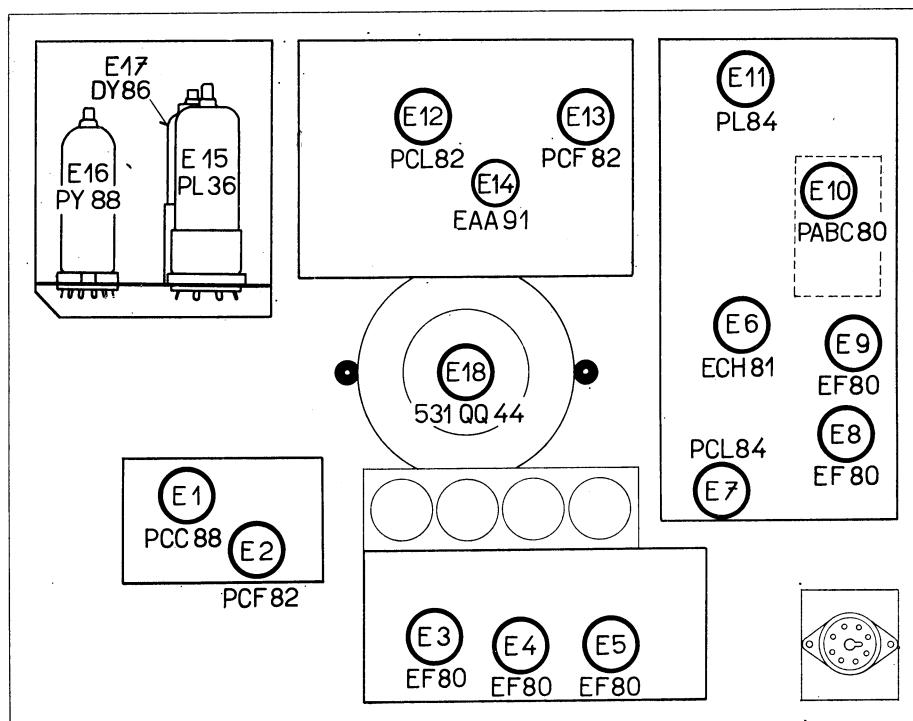
28 kg (bez obalu)

● ELEKTRONKY:

E1	— vf zesilovač	PCC88
E2	— směšovač a oscilátor	PCF82
E3, E4, E5	— obrazový mf zesilovač	3×EF80
E6	— oddělovač synchronizačních impulsů a omezovač	ECH81
E7	— video zesilovač a elektronka klíčované automatiky	PCL84
E8	— zvukový mezifrekvenční zesilovač	EF80
E9	— zvukový mezifrekvenční zesilovač a omezovač	EF80
E10	— poměrový detektor a nf předzesi- lovač	PABC80
E11	— nf koncový stupeň	PL84
E12	— budící oscilátor a koncový stupeň snímkového rozkladu	PCL82
E13	— budící oscilátor rádkového rozkla- du a reaktanční elektronika	PCF82
E14	— omezovač zatemňovacích impulsů a stabilizace rozměru obrazu	EAA91
E15	— koncový stupeň rádkového rozkladu	PL36
E16	— účinnostní dioda	PY88
E17	— vn usměrňovač	DY86
E18	— obrazová elektronka	531QQ44

● GERMANIOVÉ DIODY:

D1	— detektor zvuku	7NN41
D2	— detektor obrazu	7NN41
D3, D4	— automatická fázová synchro- nizace	3NN41

Obr. 2. Rozmístění elektronek

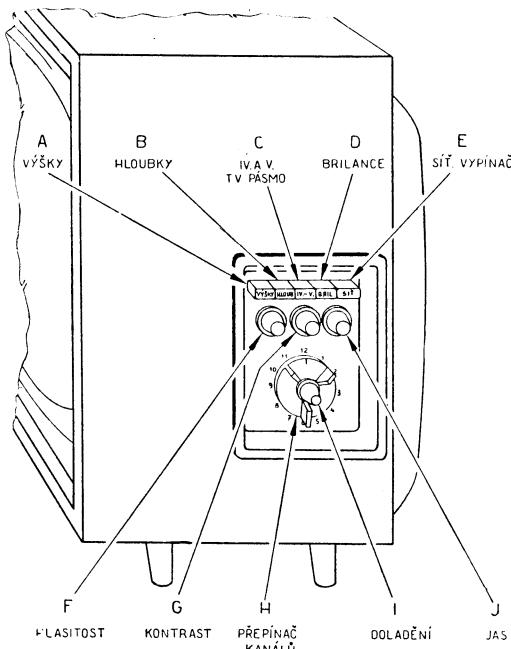
2.0 SERÍZENÍ PŘIJÍMAČE OVLÁDACÍMI PRVKY

Upozornění:

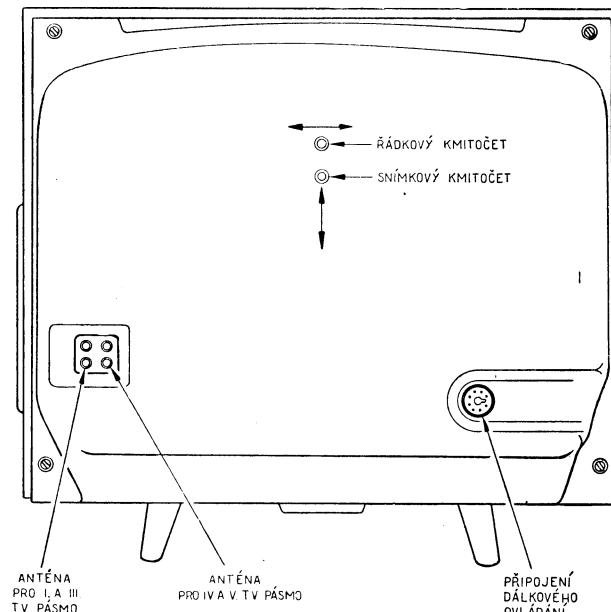
Chassis televizního přijímače je spojeno s jedním přívodem sítě a proto při jakémkoliv zásahu uvnitř (je-li odňata zadní stěna nebo spodní kryt) nutno postupovat s největší opatrností. Při opravách je bezpodmínečně nutno

zapojit mezi televizní přijímač a síť oddělovací transformátor a chassis přístroje spojit přímo s uzemněním.

2.01 Umístění ovládacích prvků, určených pro nastavení správné funkce televizního přijímače zákazníkem, je patrné z obrázů 3, 4. Umožňují tyto regulace:

Obr. 3. Rozmístění ovládacích prvků na boku skříně

Obr. 4. Rozmístění ovládacích prvků umístěných na zadní stěně

- A — VÝŠKY — Tlačítko ve stlačené poloze zdůrazňuje vysoké a střední tóny a upravuje tak frekvenční charakteristiku vhodnou pro řeč.
Tlačítko v nestlačené poloze potlačuje vysí kmitočty (na kmitočtu 10000 Hz o 6 dB).
- B — HLoubky — Tlačítko ve stlačené poloze zdůrazňuje hluboké a střední kmitočty a upravuje tak frekvenční charakteristiku vhodnou pro program rušený poruchami.
Tlačítko v nestlačené poloze potlačuje nízké kmitočty (na kmitočtu 70 Hz o 8,7 dB).
- C — IV — V — Toto tlačítko je určeno pro zapínání konvertoru pro IV. a V. televizní pásmo. Tento konvertor zatím není v přijímači zamontován.
- D — BRILANCE — Tímto tlačítkem se upravuje vhodný průběh frekvenční charakteristiky obrazového zesilovače pro docílení optimálního obrazu, je-li signál méně kvalitní (přenos s filmu apod.).
- E — SÍŤ — Tlačítkem síť se zapíná a vypíná síť. Při stisknutém tlačítku je síť zapojena. Kromě toho je možno přístroj vypnout tlačítkem na dálkovém ovládání.
(Tlačítko na dálkovém ovládání a tlačítko „Síť“ na přijímači nesmí být současně stlačeno.)
- F — Regulátor hlasitosti.
- G — Regulátor kontrastu.
- H — Přepínač kanálů.
- I — Doladění oscilátoru (maximální rozlišovací schopnost zkoušebního obrazce má být přibližně ve střední poloze regulátoru).
- J — Regulátor jasu obrazu.

2.02 Doplnky přijímače

Pro správnou funkci přijímače musí být upraven vstupní signál tak, aby vyhovoval vstupnímu obvodu přijímače.

a) Symetrikační článek

Vstup přijímače je symetrický proti zemi o impedanci 300 Ohm. Je-li napáječ nesymetrický (na příklad koaxiální kabel 70 Ohm), nutno provést na straně vstupu přijímače symetrizaci. provedeme ji buď půlvinou smyčkou nebo odporovým symetrikačním článekem TESLA 4PN05005 (70 Ohm/6 dB), označený červenou barvou, nebo TESLA 4PN05008 (70 Ohm/30 dB), označený modrou barvou, nebo reaktačním symetrikačním článekem TESLA 3PN050-24.

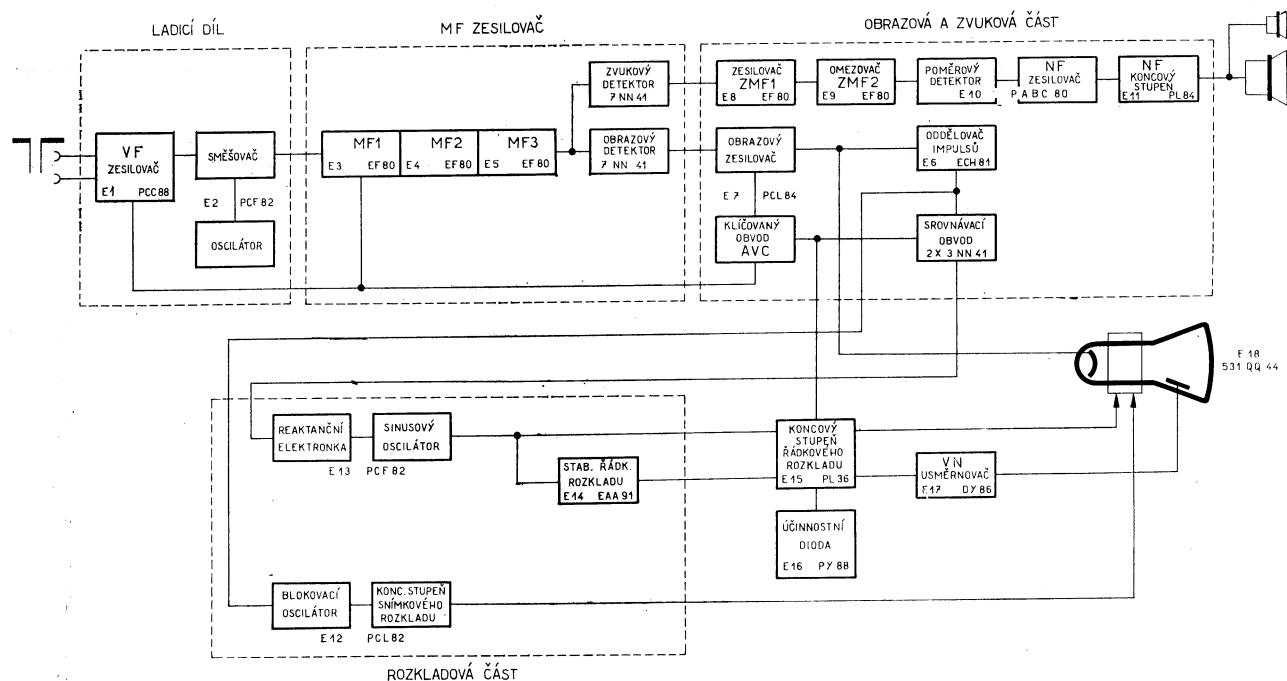
b) Útlumové článek

Používá-li majitel přijímače kombinované televizní antény v místě blízkého televizního vysílače, dochází pak k přebuzení vstupních obvodů vlivem vysoké úrovni signálu. Je proto nutné vstupní napětí dodávané anténou snížit. Pro snížení vstupního signálu používáme útlumových článků, na příklad TESLA 4PN05003 (útlum 30 dB — 300 Ohm symetrický), nebo článků uvedených v odstavci 2.02a.

V přijímači je možno nastavit zpozdění předpětí vstupní elektronky PCC88 potenciometrem P 32 (levá poloha pro příjem silných blízkých vysílačů, pravá poloha pro dálkový příjem slabých vysílačů při minimálním šumu).

c) Použití vestavěné antény

Přijímač je vybaven pro příjem blízkých televizních vysílačů vestavěnou anténu. Tato anténa je určena pro III. televizní pásmo a tvoří ji dva polepy z hliníkové fólie na vnitřní straně stěny skříně.

Obr. 5. Blokové schéma přijímače 4211 U-1

3.0 POPIS ZAPOJENÍ

3.0 Popis zapojení

Schéma zapojení televizního přijímače s označením jednotlivých dílů, užívaných v dalším popisu, je v příloze II. Prostudováním zapojení se nejlépe seznámíte s funkcí jednotlivých částí a tak i s přičinami nahodilých závad i se způsobem jejich odstranění.

3.01 Kanálový volič (vysokofrekvenční zesilovač, směšovač a oscilátor)

Antennní vstup přijímače, upravený pro symetrický napájecí 300 Ohm podle odstavce 2.02a, b, je zapojen přes ochranné kondenzátory na antenní symetrikační transformátor. Ochranné kondenzátory C 101 a C 102, zapojené v přivodech, jsou bezpečnostní kondenzátory s velkou izolační pevností, které oddělují galvanicky vývody přístupné dotyku od kostry přijímače, která je spojena přímo s napájecí sítí. Vstupní obvod vf zesilovače, který tvoří elektronka E1 PCC88, je asymetrický 300 Ohm a antennní vstup je symetrický 300 Ohm. Je proto provedena symetrizace transformátorem — elevátorem, který je tvořen vf vedením s potřebnou charakteristikou impedancí. Pro docílení potřebné indukčnosti je vf vedení, které tvoří vinutí L 101', L 101 a L 102', L 102 navinuté na ferritovém jádře ve formě toroidu.

Dostatečné potlačení mezifrekvenčního kmitočtu je docíleno dvěma odladěvači, kterými se dosáhne rovnoměrnější potlačení v celém mezifrekvenčním pásmu. Paralelní odladěvač se skládá z indukčnosti L 103 a kondenzátoru C 103, laděný na kmitočet 35 MHz, sériový odladěvač z indukčnosti L 104 a kondenzátoru C 104, laděný na kmitočet 38 MHz. Vstupní signál se dostává přes vazební kondenzátor C 105 na vstupní laděný obvod (v podobě π článku), který je zapojen v mřížkovém obvodu vf zesilovače s uzemněnou katodou.

První triodový systém elektronky E1 (PCC88) je zapojen jako zesilovač s uzemněnou katodou a druhý triodový systém jako zesilovač s uzemněnou mřížkou. Toto zapojení umožňuje dosažení velké citlivosti televizního přijímače, to znamená, velkého zisku při malém šumovém

napětí. Oba systémy jsou spolu vázány kompenzační tlumivkou L 106. Je to sériová kompenzace (podobně jako ve videozesilovači). Vazba mezi elektronkami má podobu „ π “ článku, tvořeného anodovou kapacitou vstupní triody, kapacitou katody druhé triodové části a indukčností L 106. Kompenzace způsobuje zdůraznění vyšších kmitočtů s vrcholem asi na 200 MHz. Tím se kompenzuje nižší zisk vf dílu na kanálech s vyššími kmitočty III. TV pásmu. Kondenzátor C 106 a C 107 a kapacity elektronky Cga a Cgk tvoří vyvážený můstek a tvoří mřížkovou neutralizaci triodového vf zesilovače.

Oba triodové systému E1 jsou elektricky shodné a jsou zapojeny do série a je tedy na každé triodě poloviční napájecí napětí. Mřížkový potenciál druhého systému je nařízen na potenciál jeho katody pomocí děliče z odporek R 104, R 103, blokované kondenzátorem C 124. Potřebné mřížkové předpětí se nastaví samočinně změnou potenciálu katody, spojené s anodou prvého triodového systému přes cívku L 106. V tomto uspořádání způsobí každá změna mřížkového předpětí prvého systému i změnu předpětí systému druhého. Proto je předpětí k řízení citlivosti přiváděno přes odpor R 101 na řídící mřížku prvého triodového systému. Vzhledem k velké strmosti elektronky PCC88 jsou provozní podmínky stabilizovány záporným mřížkovým předpětím, které se vytváří na odporu R 102, blokovaný kondenzátorem C 109. Zesílení vf stupně je řízeno působením klíčované regulace zisku (AVC) přijímače. Předpětím pro regulaci zisku je řízen vf zesilovač v kanálovém voliči a první stupeň obrazového mf zesilovače E3. Bude-li vstupní signál větší, bude i záporné předpětí prve triody větší a zvětší se i napětí anody prve triody, a současně i katody druhé triody. Protože pevné předpětí druhé triody je z děliče proti zemi konstantní, zvětší se samočinně i záporné předpětí druhé triody. Zvětšením záporného předpětí mřížek triod zmenší se zesílení vf stupně. Zesílené vysokofrekvenční napětí se převádí z anodového obvodu druhého systému elektronky E1 pásmovým filtrem, tvořeným členy L 107, L 107', C 111 a L 108, L 108' C 120, R 111 na řídící mřížku směšovače osazeného elektronkou E2 (PCF82). Druhý systém elektron-

ky pracuje jako oscilátor v Colpittově zapojení. Směšování je additivní a signál z oscilátoru se přivádí na řídicí mřížku směšovače jednak induktivně vzájemnou indukčností vinutí L 108, L 109, jednak kapacitně vzájemnou kapacitou obou systémů. Stínici mřížka je napájena přes odpor R 112 a je blokována kondenzátorem C 121.

Indukčnost katodového přívodu elektronky PCF82 sniže vstupní impedanci na nejvyšších kmitočtech III. TV pásmu a sniže tak zisk vf dílu. Cívka L 110 na těchto frekvencích představuje zápornou složku vstupní impedance, která tento pokles zisku vyrovnává.

Oscilátor kmitá pro všechny kanály o kmitočet mezipřekvenci obrazu (38 MHz) výše, než má přijímaný signál. Oscilační obvod tvoří leptané vinutí L 109, dodačovací závit L 109', R 115. Odpor R 109 zapojený paralelně k cívce L 109 (jejen u cívky pro 1. kanál) zatlumuje oscilační obvod a zamezuje tak působení tohoto obvodu na sousední 12. kanál. Kmitočet obvodu lze v malém rozmezí měnit kondenzátorem C 117. Kondenzátor C 123 odděluje stejnosměrné napájecí napětí od mřížky oscilátoru.

Kondenzátory C 134 a C 135 upravují vzájemný poměr kapacit anoda—zem a mřížka (g₁) — zem triodové části elektronky PCF82 a snižují náchylnost oscilátoru na mikrofonii a zlepšují teplotní stabilitu oscilátoru. Na anodě směšovače je již mezipřekvěnný signál, který je přiveden přes pásmový filtr MF 1 a, b na první mřížku prvního zesilovacího mezipřekvěnného stupně. Filtr se skládá ze dvou mechanických částí. Jedna část filtru MF 1a je ve vf dílu a je složena z cívky L 111 a kapacitu obvodu tvoří parazitní kapacity spojů, součástek a elektronky. Druhá část filtru MF 1b je umístěna v krytu na mezipřekvěnném dílu a skládá se z cívky L 202, ladící kapacitu tvoří parazitní kapacity spojů a elektronky. Vazební článek tohoto filtru tvoří odláčovací, kondenzátor C 203 a kapacita koaxiálního kabelu spojující mf díl s vf dílem. Filtr tvořený kondenzátory C 127, C 133 a L 112 zamezuje pronikání oscilátorového napětí na mf zesilovač. Kondenzátor C 126 odděluje stejnosměrné napětí od mf zesilovače.

Filtry v anodových přívodech zabraňují nežádoucím vazbám. Členy jsou tvořeny R 105, C 112 — R 117, C 125. Anodové napětí je přiváděno přes přepínač C5, C6. V poloze přepínače C6, C7 spojeno, je anodové napájení vf dílu odpojeno. V této poloze (tlačítka IV. — V. stlačeno) je přijímač připraven pro příjem televizního pořadu ve IV. a V. televizním pásmu, po vestavění příslušného ladícího dílu.

Popsaná vysokofrekvenční část přijímače tvoří mechanický celek. V této části přijímače je důsledně použito leptaných plošných spojů, takže je dosaženo minimálního rozdílu elektrických hodnot a následek toho je zjednodušené ladění a nastavování. Leptané spoje jsou použity jak na cívách kanálového voliče, tak na základové desce.

3.02 Obrazový mezipřekvěnný zesilovač

Mezipřekvěnný signál, u něhož byla směšováním změněna relativní poloha obou postranních pásem proti nosné vlně, je přiváděn do třístupňového mezipřekvěnného zesilovače, osazeného třemi pentodami EF80. Vazba mezi stupni je provedena celkem 4 obvody, a to: 1 pásmovým filtrem a 3 rozloženě laděnými obvody. Rozloženě laděné obvody jsou bifilárně vinutý. Poněvadž obě vinutí jsou vzájemně těsně vázána, působí jako jeden kmitavý obvod, jehož paralelní kapacita je tvořena vnitřními kapacitami elektronek a kapacitou vlastního obvodu.

Vazba směšovače s mřížkou prvého stupně mf zesilovače E3 je uskutečněna pásmovým filtrem MF 1a, b, který přináší rovnoměrné pásmo kmitočtů 32—38 MHz. Vazební článek tohoto filtru tvoří paralelní spojení 3 sériových odláčovaců, kapacit C 127, C 133 a kapacity koaxiálního kabelu. Vazbu upravuje kondenzátor C 203. Jednotlivé odláčovací: odláčovací sousední nosné vlny zvuku

39,5 MHz — je to sériový odláčovací s paralelní kapacitou C 202, L 203, C 201; odláčovací sousední nosné vlny obrazu 30 MHz — sériový odláčovací C 205, L 201 a odláčovací v obvodu regulace — brilance — sériový odláčovací C 204, L 204, R 203 laděný v okolí 39 MHz.

V sériovém rezonančním obvodu L 204, C 204 je zapojen odpor R 203, který při stlačeném tlačítku „brilance“ (kontakty C6, C7 spojeny) změní činitel jakosti sériového odláčovací a tím dosáhneme dostatečně širokého pásmo pro potlačení amplitudové charakteristiky v okolí nosného kmitočtu obrazu 38 MHz. Nízká vazební impedance umožnuje připojení ladícího dílu pro IV. a V. televizního pásmo přímo pomocí tlačítka.

Zesílení prvního stupně je řízeno proměnným předpětím, které se odebírá z obvodu klíčovaného řízení zisku přijímače přes dělič a filtr složený z členů R 321, C 206 — R 204, R 202, C 207 a odpor R 201. Katod. odpor prvního mf stupně je tvořen odpory R 206 a R 205. Odpor R 205 blokován kondenzátorem C 208 společně s odporem R 206 slouží k získávání základního předpětí pro E3. Předpětí je říditelné jednak nastavením regulátoru kontrastu a jednak automaticky působením obvodu klíčového řízení zisku přijímače.

Změna anodového proudu řízené elektronky vyvolaná změnou předpětí způsobuje kolísání vstupní kapacity elektronky, které by způsobilo nepřistupné rozladění mezipřekvěnných obvodů a tím i změnu tvaru celé mezipřekvěnné křivky. Záporná zpětná vazba neblokoványm katodovým odporem R 206 kompenzuje kolísání vstupní kapacity. V anodovém obvodu elektronky, napájeném přes filtr z členů R 208, C 209 je zařazen bifilárně vinutý obvod (vinutí L 205, L 206), který převádí signály na řídicí mřížku druhého mf stupně E4. K dosažení potřebné šířky pásmo je obvod tlumen odporem R 207. Obvod (L 205, L 206) je naladěn na kmitočet 32,7 MHz a volně induktivně vázán se sacím obvodem z členů L 207, C 210. Sací obvod je naladěn na 31,5 MHz a sniže zosílení nosného kmitočtu zvuku. Stínici mřížka elektronky je napájena společně s anodovým obvodem přes filtr z členů R 208, C 209.

Druhý stupeň obrazového mf zesilovače je osazen elektronkou EF80 (E4). V anodovém obvodu elektronky, napájeném přes filtr z členů R 215, C 216 je zařazen bifilárně vinutý obvod MF 3 (L 208, L 209), naladěný na kmitočet 37,2 MHz. Stínici mřížka je rovněž napájena přes tento filtr. K zatlumení obvodu pro požadovanou šířku pásmo je použito odporu R 214. Elektronka E4 má automatické předpětí získané úbytkem na katodovém odporu R 213 překlenutém kondenzátorem C 215.

Třetí stupeň mezipřekvěnného zesilovače E5, osazený elektronkou EF80 má rovněž automatické předpětí, získané úbytkem na katodovém odporu R 216, překlenutém kondenzátorem C 218. Napětí pro anodu a stínici mřížku je zaváděno přes filtr R 217, C 219. V anodovém obvodu elektronky E5 je bifilárně vinutý obvod MF 4 (vinutí L 210, L 211), který váže anodový obvod posledního stupně mf zesilovače E5 s demodulační diodou D2. Je naladěn na 35 MHz a je tlumen v sekundárním obvodu obvodu obrazového detektora. S posledním stupněm mezipřekvěnného zesilovače je vázán kondenzátor C 217 další detektor, na kterém vzniká mezinosný kmitočet zvukového doprovodu.

Obvod tohoto druhého detektora L 212, C 220, R 218 je naladěn na nosný kmitočet zvuku 31,5 MHz. Pro signál přiváděný na obrazový detektor (D2) působí současně jako odláčovací nosného kmitočtu zvuku a zvětšuje potlačení způsobené odláčovací L 207, C 210.

3.03 Obrazový detektor

Amplitudově modulovaný obrazový mezipřekvěnný signál je demodulován germaniovou diodou D2 7NN41. Usměrněný obrazový signál se objevuje na pracovním odporu R 220. Kapacity v obvodu detektora jsou kompenzovány sériovou kompenzaci. Kapacity jsou C 223 a C 224 na straně diody a vstupní kapacita C_g na straně elektron-

ky E7. Kompenzační tlumivka je L 214 + L 216. Pro zamezení vyzařování harmonických mf kmitočtů je indukčnost „π“ článku rozdělena na dvě samostatné cívky z důvodu zmenšení parazitní kapacity mezi oběma vývody. Vedle požadované nizkofrekvenční složky vytváří detektor jako nelineární prvek řadu dalších kmitočtů, z nichž nejsilnější jsou násobky mezifrekvenčního kmitočtu obrazu 38 MHz. Vyzařování těchto kmitočtů je sníženo na přípustnou úroveň použitím filtračního obvodu L 213, C 223 a C 224. Aby indukčnost L 213 měla malou vlastní kapacitu, je vinuta válcově na ferritovém jádru. Aby harmonické kmitočty, spadající do rozsahu kmitočtů přijímaných kanálůvým voličem, se nemohly vyzařováním dostat na antenní zdírky, je umístěn celý filtrační článek spolu s detektorem do stínícího krytu.

3.04 Videozesilovač

Posledním stupněm, který zpracovává obrazový signál, je obrazový zesilovač, jež tvorí pentodová část elektronky E7 PCL84. Její triodová část se využívá jako elektronky pro klíčované řízení kontrastu. Signál, který zesilovač zpracovává, se vytváří detekcí na odporu R 220 a přivádí mezi mřížku a katodu zesilovače přes kompenzační a filtrační tlumivky L 213, 214 a 216. Anodovou zátěž videozesilovače tvoří drátový odpór R 328 a kompenzační tlumivka L 304. Tlumivka L 304 tvoří opět sériovou kompenzaci a je do anodového obvodu vložena za účelem vykompenzování jeho kmitočtové charakteristiky zesilovače a ovlivňuje ji v oblasti nejvyšších přenášených kmitočtů. Stínící mřížka elektronky je napájena přes odpór R 327. Aby nevznikala na této mřížce záporná zpětná vazba, je proto zablokována elektrolytickým kondenzátorem C 317.

Do přívodu ke katodě obrazovky je zařazen odladovač mezinosného kmitočtu 6,5 MHz. Tento odladovač je tvořen laditelnou cívkou L 305 a kondenzátorem C 320. Odladovačem se dosáhne podstatného zeslabení úrovně mezinosného kmitočtu 6,5 MHz a tak zamezí nežádoucímu rušení v obraze (jemná síťka), které by mohlo event. vznikat pronikáním tohoto kmitočtu na katodu obrazovky. Za účelem stabilizace katodového proudu obrazovky je dále do přívodu k její katodě vložen ještě odpór R 332. Aby nenastalo zeslabení vyšších kmitočtů, je odpór R 332 překlenut kondenzátorem C 321.

a) Řízení regulace kontrastu

Velikost amplitudy modulačního napětí přiváděného na katodu obrazovky se provádí změnou zesílení videozesilovače. Zesílení pentody E7 PCL84 se řídí ručně přiváděním předpěti mezi její řidicí mřížku a katodu. Potřebné záporné napětí se odebírá z obvodu pro stabilizaci rádkového vychylování. Předpětí tam vzniká usměrňováním kladných impulsů z rádkového transformátoru — levou diodou elektronky E14 EAA91. Část tohoto záporného napětí se odebírá s běžce potenciometru P 51 — regulátor kontrastu, který je zařazen v děliči R 431, P 54. Předpětí z potenciometru je přiváděno na řidicí mřížku pentody E7 přes odpory R 331 a R 220. Protože odpór R 330 je v sérii se zdrojem signálu — obvodem obrazového detektoru, je překlenut kondenzátorem C 318, aby nenastalo zeslabení vyšších kmitočtů (podobně jako u odporu R 332). Dělič R 331 — R 330 má ještě jednu funkci: zaručuje totiž v případě, že televizor je bez signálu a regulátor kontrastu P 51 na maximum (běžec spojen se zemí), základní předpětí pentody E7. Na odporu R 320 vzniká úbytek napětí 8—10 V a v popsaném případě je dělič R 331 — R 330 paralelně k tomuto odporu, takže je vždy zaručeno základní předpětí elektronky videozesilovače asi — 1 V.

b) Automatické řízení kontrastu

V katodě videozesilovače je odpór R 320, na němž vzniká úplný televizní signál. Nevzniká na něm záporná zpětná vazba, protože signál z obrazového detektoru je přiváděn přímo mezi katodu a mřížku pentody E7 (přes

C 318, R 330). Tento odpór je vlastně částí anodového pracovního odporu elektronky a úbytek napětí na něm závisí na velikosti detekovaného signálu a současně na předpěti videozesilovače ručně nastaveném regulátorem kontrastu P 51.

Regulační předpětí pro automatické řízení zesílení elektronky E1 a E3 se získává usměrňováním kladných impulsů z rádkového transformátoru. Trioda elektronky E7 pracuje jako usměrňovač s měnitelným vnitřním odporem, který s měnitelnou účinností usměrňuje impulsy přiváděné z vinutí L 506 rádkového transformátoru přes kondenzátor C 430. V okamžiku kladného impulsu elektronka vede proud a kondenzátor C 430 se nabije tak, že jeho polep spojený s anodou triody je záporný. V době mimo trvání impulsu je tedy na anodě záporné napětí.

Katoda triody E7 je spojena s katodou elektronky videa. Vnitřní odpór triody, působící jako usměrňovač impulsů, závisí na napětí mezi její katodou a mřížkou. Trioda E7 je buzena signálem z videozesilovače do katody napětím vznikajícím na odporu R 320. Řidící mřížka triody je spojena se zemí.

Protože proud triodou může téci pouze v okamžiku impulsu z rádkového transformátoru, bude záviset velikost vzniklého řidicího předpěti na rozdílu napětí mezi katodou a mřížkou triody v okamžiku usměrňovaného impulsu. Bude-li přijímán obrazový signál a rádkový rozkladový generátor zasynchronizován, pak v okamžiku usměrňovaného impulsu bude mřížka triody dostávat předpětí odpovídající právě vrcholům synchronizačních impulsů.

Regulačním napětím se potom řídí zesílení elektronky E1 PCC88 a elektronky E3 EF80. Protože má toto řidící napětí na anodě elektronky ještě pulsní průběh, je ještě filtrováno RC článkem, tvořeným odporem R 321 a kondenzátorem C 206. Odporovým děličem R 204 a R 202 se napětí dříve než je přivedeno na mřížku elektronky E3 vhodně podělí. Tento způsob řízení citlivosti přijímače se nazývá „klíčované řízení zisku“, neboť vytvořené předpěti je závislé pouze na amplitudě synchronizačních impulsů.

Během obrazové modulace je potom triodová část elektronky E7 uzavřena. Ve funkci je jen tehdy, je-li současně na její katodu přiveden synchronizační impuls a na anodu kladný impuls vytvořený zpětným rádkovým během.

Pro dosažení menšího šumu je třeba, aby první stupeň kanálového voliče pracoval pokud možno s maximálním zesílením. Je proto řidící předpětí pro elektronku E1 zpožďováno diodou elektronky E10 PABC80. Na anodu této elektronky je přiváděno z odpovědného děliče R 315 P32 a R 314 přes odpór R 316 kladné napětí. Převládá-li vliv tohoto kladného napěti nad záporným řidícím napětím přiváděným na její anodu přes odpór R 322, je dioda vodivá a řidící napětí je jejím malým vnitřním odporem zkratováno na kostru přijímače.

V tomto případě je zesílení elektronky E1 dáno pouze předpětím vytvořeným na odporu R 102. Stoupne-li úroveň signálu přiváděného na vstupní svorky televizoru, zvýší se také i uvažované záporné řidící napětí. Je-li však toto napětí větší než je kladné napětí přiváděné ze zmíněného děliče, prestane být dioda vodivá a zpožděné řidící napětí se dostane z filtračního kondenzátoru C 311 přes odpór R 101 na mřížku elektronky E1. Úroveň kladného napětí, přiváděného na anodu diody, je nastavitelné potenciometrem P32. V přístroji je nastaveno tak, aby bylo zpoždění řidicího napětí maximální. V případě, že bude přijímač pracovat v oblasti velmi silného TV signálu, je možno potenciometrem P32 zpoždění řidicího napětí snížit a tím zamezit zkreslení obrazu, způsobeném zahlcením směšovače v kanálovém voliči.

3.06 Zvukový mezifrekvenční zesilovač

Přijímač pracuje na principu mezinosného kmitočtu. Jako mezifrekvenčního kmitočtu pro zvukový doprovod se používá záZNĚJE 6,5 MHz, který vzniká na zvukovém de-

tektoru D1 smíšením nosné frekvence obrazu s nosnou frekvencí zvuku na nelineární charakteristice demodulační diody. Diodový směšovač zastoupený germaniovou diodou 7NN41 je volně vázán s posledním mf stupněm kondenzátorem C 217. Pro zvýšení potlačení kmitočtu nosného zvuku 31,5 MHz na diodě D2 je v obvodu diodového směšovače D1 zařazen sací obvod složený z paralelního obvodu L 212 a C 220 nalaďený na tento kmitočet. Jeho úkolem je současně poněkud kompenzovat potlačení nosného zvuku na diodě D1 z předchozích mf stupňů. Potlačení nosného zvuku na obrazové diodě proti potlačení nosného na zvukové diodě je asi 20 dB. Odpor R 218 tlumí obvod L 212, C 220. Odpor R 333 tvoří pracovní odpor diodového směšovače.

Zvukový mezinosný kmitočet 6,5 MHz se odebírá z obvodu zvukového detektoru přes filtrační tlumivku L 217 a kondenzátor C 322 a vede se na vstupní paralelní resonanční obvod zvukové mezifrekvence ZMF 1 tvořený indukčností L 306 a parazitními kapacitami elektronky a obvodu. Vhodné tlumení pro docílení potřebné šíře pásma působí současně pracovní odpor detektoru R 333. Pro zamezení vlastních oscilací zvukového mezifrekvenčního stupně je zařazen v mřížkovém obvodu odpor R 340. Elektronka E8 EF80 je zapojena jako první mezifrekvenční zesilovací stupeň. Pro lepší stabilitu je tento stupeň neutralizován v obvodu stínící mřížky kondenzátorem C 326. Elektronka je napájena přes odpor R 335. V anodovém obvodu je zapojen pásmový filtr ZMF2. Z obvodu pásmového filtru je mezinosný kmitočet přiveden na mřížku omezovače, který při malých signálech zesiluje a teprve při velkých napěťích signálu omezují. Omezovacího účinku je dosaženo sníženým napětím na stínici mřížce, které zkracuje převodovou charakteristiku elektronky. Napětí stínící mřížky je přiváděno z dělícího odporem R 343 a 342. Stabilitu obvodu zabezpečuje neutralizace ve stínici mřížce kondenzátoru C 334 a C 337. Pro omezení kladných půlvln vzniká předpětí elektronky průtokem mřížkového proudu na RC členu, tvořeném odporem R 336 a kondenzátorem C 328, který má přibližně časovou konstantu 2,5 μ s.

V anodovém obvodu elektronky omezovače je zařazen primární okruh poměrového detektoru PD z členů L 310 a C 335, přes který je přiváděno anodové napětí.

V katodovém obvodu elektronky je zapojen neblokováný odpor R 345, který částečně kompenzuje rozložování sekundárního obvodu pásmového filtru ZMF2 při změně předpětí, vznikající mřížkovým proudem.

3.07 Poměrový detektor

Poměrový detektor demoduluje a do jisté míry omezuje přiváděný kmitočtově modulovaný signál, čímž vhodně doplňuje činnost předešlého stupně. Z primárního obvodu (L 310, C 335) nalaďeného na kmitočet 6,5 MHz, se induktivně přenáší napětí jednak přímo na symetrický obvod z členů L 311a, L 311b, C 336, jednak pomocí těsně vázané cívky L 312 na střed symetrického vinutí. Frekvenčně modulovaný signál se detekuje diodami elektronky E10 PABC80. Pracovní odpor R 347 je překlenutý poměrně velkou kapacitou, tvořenou elektrolytickým kondenzátorem C 340.

Není-li přiváděný signál modulován, dostávají obě diody, zapojené do série, součtová střídavá napětí (napětí primární + poloviční napětí sekundáru), která jsou stejně velká. Proud protékající diodami vyvolává na pracovním odporu R 347 úbytek, kterým se nabíjí kondenzátor C 340, přesně na dvojnásobek napětí náboje kondenzátoru C 338, který je vlastně zapojen paralelně k jedné z diod. Střed pracovního odporu R 347, který je zapojen ke kondenzátoru paralelně, má nulový potenciál proti odbočce cívky L 311. Modulaci nosného signálu nastává fázové posunutí obou přiváděných napětí, takže součtová napětí na diodách jsou různá. Tím se změní i poměr napětí náboje kondenzátoru C 338 k napětí náboje kondenzátoru C 340 v závislosti na hloubce modu-

lace (kmitočtovém zdvihu). Časová konstanta C 340, R 347 je volena tak, že velikost napětí náboje kondenzátoru, které je závislé na průměrné intenzitě přiváděných signálů, se podstatně nemění krátkými změnami jeho amplitudy. Změny napětí na svorkách kondenzátoru C 338 jsou proto závislé jen na změně kmitočtů přiváděných signálů a nf napětí se odebírá z tohoto kondenzátoru. Kondenzátor C 341 svádí k zemi složku napětí s mezifrekvenčním kmitočtem. Potenciometr P34 slouží k potlačení nežádoucí amplitudové modulace. Nastavení minima amplitudové modulace je uvedeno ve statí 5.06. Takto demodulovaný signál se odvádí z obvodu poměrového detektoru z kondenzátoru C 338, který současně uzavírá obvod pro vysokou frekvenci, na korekční člen tvořený odporem R 346 a kondenzátorem C 333. Korekční člen (De-emphasis) potlačuje zdůrazněné výšky z výsílače a upravuje tak přenosovou charakteristiku.

3.08 Nízkofrekvenční zesilovač

Nízkofrekvenční zesilovač je osazen elektronkami E10 PABC80 (předzesilovač) a E11 PL84 (koncový stupeň). Nízkofrekvenční signál je přiveden přes vazební kondenzátor C 339 na obvod, který upravuje frekvenční charakteristiku. Tlačítko „VÝŠKY“ v nestlačené poloze potlačuje vysí frekvence, protože ke kondenzátoru C 333 je paralelně připojen kondenzátor C 504 (zeslabení na kmitočtu 10000 Hz asi o 6 dB). Obsah hlubokých tónů lze řidit vražením malého vazebního kondenzátoru C 503 do série s C 339 tlačítkem „HLOUBKY“. Tlačítko v nestlačené poloze potlačuje nízké kmitočty na kmitočtu 70 Hz asi o 8,7 dB. Po úpravě frekvenční charakteristiky je nf signál přiveden z regulátoru hlasitosti P52 přes oddělovací kondenzátor C 342 na nízkofrekvenční předzesilovač, který tvoří triodová část elektronky E10 PABC80. Předpěti pro tuto elektronku vzniká náběhovým mřížkovým proudem na odporu R 349. Z předzesilovače napájeného přes pracovní odpor R 348 se zavádí zesílený nízkofrekvenční signál přes vazební kondenzátor C 343 a odpor R 351 (zabraňující případnému rozkmitání výkonového stupně) na řidící mřížku koncové elektronky E 11 PL84. Po zesílení v koncovém stupni se dostává signál přes přizpůsobovací transformátor TR 2 (vinutí L 501, 502, 503) na reproduktoru kombinaci skládající se z hlubkového reproduktoru RH a výškového reproduktoru RV, který je zapojen paralelně k hlubkovému reproduktoru přes kondenzátor C 347. Poněvadž kondenzátor C 347 je elektrolytický a potřebuje pro správnou činnost ss polarizaci, je místo na zem připojen na katodu E11, na niž je proti zemi napětí asi +17 V. Z anody této elektronky je zavedena napěťová záporná zpětná vazba přes kondenzátor C 345 a R 350. Napěťovou zpětnou vazbou se též zmenší vnitřní odpor zesilovače. Mřížkové předpěti pro koncovou elektronku se vytváří na katodovém odporu R 353, který je blokován kondenzátorem C 346. Mřížkový svod pro automatické předpětí tvoří odpor R 352. Stínici mřížka je napájena přes předřadný odpor R 354 ze stejnosměrného zdroje přijímače.

3.09 Oddělovač synchronizačních impulsů

Úplný televizní signál z anodového obvodu elektronky obrazového zesilovače se přivádí přes odpor R 319, kondenzátor C 313 a paralelní kombinaci R 317, C 312 na řidící mřížku heptodové části elektronky E6 ECH81, která pracuje jako oddělovač synchronizačních impulsů. K oddělování impulsů se využívá zkrácené charakteristiky elektronky. Napětí stínicí mřížky (g2+g4) je sníženo na hodnotu několika voltů děličem napětí složený z odporů R 311 a R 313. Anoda oddělovače má rovněž nízké napětí, určené děličem napětí, složený z odporů R 312 a R 308, pro docílení vhodného pracovního režimu heptodového systému elektronky ECH81. Oddělení a omezení synchronizačních impulsů je umožněno působením obou systému elektronky. Mřížkové předpěti vzniká mříž-

kovým proudem tekoucím během impulsů, kterým se nabíjí mřížkový kondenzátor C 313. Na řídící mřížce heptody se tak současně obnovuje stejnosměrná složka signálu. Do anodového obvodu elektronky se přenesou jen synchronizační impulsy, pro které je elektronka otevřena. Velikost záporného předpěti a tím i hranici uřezávání vrcholů synchronizačních impulsů je nastavena poměrem hodnot oddělovacího odporu R 319, mřížkového odporu R 318 a vnitřního odporu elektronky (mřížka gl, g3 — katoda). Časová konstanta členů mřížkového obvodu R 318, C 313 (volených pro optimální funkci oddělovače) je velká a mohlo by dojít při větších špičkách rušivého napětí k zablokování elektronky velkým napětím a tím i k porušení synchronizace obrazového rozkladu. Je proto v mřížkovém obvodu zařazen další RC člen (R 317, C 312) s malou časovou konstantou, který rušivá špičková napětí s kratším časovým trváním, tlumí. Poruchový špičkový impuls větší amplitudy nabije kondenzátor C 312 a opět se velmi rychle vybije přes odpór R 317.

3.10 Omezovač synchronizačních impulzů a symetrikační stupně

Amplitudové omezení pulsů v prvním oddělovacím stupni, který zastavá heptodová část elektronky ECH81, nestačí ke spolehlivé synchronizaci rozkladové části přijímače a proto je použit ještě další omezovací stupeň, který zastavá triodovou část elektronky ECH81. V prvním stupni odělovače se částečně omezí vrcholy synchronizačních impulsů mřížkovým proudem a oddělí se obrazová modulace nacházející se pod úrovni závěrového napětí elektronky.

Ve druhém stupni dochází k omezení temen synchronizačních impulsů, aby byl zmenšen vliv amplitudových změn obrazového signálu a dále k oříznutí pat mřížkovým proudem triodového systému elektronky ECH81, aby nemohlo dojít při slabém signálu k narušení rádkové synchronizace vlivem zbytků obrazové modulace.

Po dobu trvání rádku je trioda úplně otevřena, protože napětí na řídící mřížce je přibližně nulové. Anodovou zátěž tvoří odpór R 310 a primární vinutí (L 303) rádkového symetrikačního transformátoru. Impedance primárního vinutí pro snímkový kmitočet je mnohem menší než zátěž tvořená odporem R 310, a proto tento odpór tvoří anodevou zátěž pro snímkovou frekvenci. Tak jsou odděleny snímkové synchronizační impulsy od rádkových synchronizačních impulsů, pro které tvoří anodovou zátěž primární vinutí transformátoru TR 1. Odpor R 310 spolu s vnitřním odporem triody současně s kondenzátorem C 309 tvoří první integrační člen pro snímkové impulsy. Další integrační člen je umístěn na desce s plošnými spoji rozkladové části přijímače.

Zátěž složena z indukčnosti vinutí transformátoru a paralelního kondenzátoru C 307, které tvoří laděný obvod naladený na kmitočet rádkových synchronizačních impulsů. Potřebné zatlumení laděných obvodů je dosaženo paralelním zapojením odporu R 309. Rádkové synchronizační impulsy převedené transformátorem TR 1 e dostávají přes kondenzátory C 305 a C 306 ve stejně amplitudě, avšak v protifázi do obvodu automatické fázové synchronizace rádkového kmitočtu (AFS).

3.11 Automatická fázová synchronizace rádkového kmitočtu (AFS)

Rádkový kmitočet není určován každým rádkovým synchronizačním impulsem zvlášť, nýbrž celou skupinou synchronizačních pulsů. Tento druh synchronizace je v porovnání s přímou synchronizací nesrovnatelně odolnější proti poruchám. Základní princip nepřímé synchronizace spočívá v tom, že řízení budícího stupně rádkového rozkladu se děje stejnosměrným napětím, vytvářeným detektí synchronizačních impulsů souměrovým fázodiskriminátorem v závislosti na fázovém rozdílu mezi synchronizačními impulsy a impulsy, jejichž frekvence odpovídá vlastnímu kmitočtu rádkového budícího stupně.

V rytmu impulsů, které jsou přiváděny z omezovacího stupně přes kondenzátor C 305 a C 306 teče diodami proud, kterým se nabíjejí kondenzátory C 305 a C 306 a vznikají na nich napětí opačné polarity, jejichž rozdíl dává výsledné stejnosměrné řídící napětí pro reaktanční elektronku. Za předpokladu, že vzorkové napětí přiváděné z rádkového transformátoru je odpojeno, jsou proudy tekoucí diodami D3, D4 co do absolutní velikosti úplně stejné, ale různých znamének, bude se rozdíl napětí na kondenzátorech C 305 a C 306 rovnat nule.

Přivedeme-li vzorkové napětí z rádkového transformátoru do porovnávacího obvodu, které je derivováno derivačním členem C 304, R 306, R 307, může být fázový rozdíl mezi synchronizačními pulsy a vzorkovým pilovitým napětím různý. Rozfázování je způsobené jednak nestabilní frekvencí synchronizačních impulsů a nestabilitou vlastního rádkového sinusového oscilátoru. Fázový diskriminátor vytváří ss výstupní napětí úměrné vzájemnému fázovému rozdílu obou porovávaných impulsů napětí a na kondenzátoru C 303 vzniká kladný nebo záporný náboj. Samotné vzorkové napětí nezpůsobí vznik náboje na kondenzátoru C 303, tepně při porovnání fáze synchronizačních impulsů s fází vzorkového napětí, je-li různé, vznikne na kondenzátoru náboj.

Je-li rádkový kmitočet vyšší než kmitočet synchronizačních impulsů, běží rádkový sinusový oscilátor rychleji. Lineární část vzorkového napětí prochází nulou dříve, to znamená, že synchronizační impulsy přijdou v době, kdy vzorkové napětí přechází do záporné polarity. Tím je porušena rovnováha porovnávacího obvodu a kondenzátor C 303 se nabije záporným impulsem na záporný potenciál. Amplituda bude úměrná fázovému rozdílu vzorkového napětí a synchronizačních impulsů. Vzniklé stejnoměrné napětí po vyfiltraci filtračním členem skládající se z vnitřního odporu detektoru, kondenzátoru C 303 a z členů R 302, 301, C 302, 301 ovlivní kmitočet rádkového generátoru, a to tak, že se kmitočet snižuje, dokud není dosaženo synchronizace.

Obdobně pracuje porovnávací obvod, je-li rádkový kmitočet nižší než kmitočet synchronizačních impulsů. Lineární část průběhu vzorkového napětí prochází nulou později, to znamená, že synchronizační impulsy přijdou v době, kdy vzorkové napětí je v kladné polarity a výsledek vyhodnocení je kladný náboj na kondenzátoru C 303. Po vyfiltraci vytvoří se záporné regulační napětí, které zvýší kmitočet rádkového generátoru. Výše uvedený popis funkce, platí pro zasynchronizovaný přijímač, tj. fázový diskriminátor vyrovnává jen fázové odchylinky mezi přijímanými impulsy a kmitočtem oscilátoru. Je-li přijímač rozsynchronizován, pak v detektoru vlivem jeho nelineárních charakteristik vzniká pilovité napětí rozdílové frekvence, které působí rozmitání kmitočtu rádkového budiče prostřednictvím reaktanční elektronky.

Je-li rozdílová frekvence dostatečně nízká, to znamená, že ji propouští filtr za detektorem s dostatečnou amplitudou, vyskytne se takový okamžik, kdy frekvence rádkového budiče souhlasí s frekvencí rádkových impulsů. V tomto okamžiku se přijímač zasynchronizuje. V následujících okamžících je rádkový budič ovládán jen stejnosměrným napětím, jak bylo uvedeno výše.

Za fázovým diskriminátorem následuje dolnofrekvenční propust R 302 — C 301, C 302 — R 301, která vhodnou volbou časové konstanty způsobuje, že regulační napětí je závislé na větším počtu synchronizačních impulsů a je necitlivá na špičky rušivých napětí a dává možnost získat minimální šířku šumového pásma.

Reaktanční elektronka (triodová část elektronky PCF82 — E13) pracuje částečně s mřížovým proudem a proto na filtračním členu vzniká záporné předpěti. Aby mohl být správně nastaven pracovní režim reaktanční elektronky, je toto záporné předpěti kompenzováno. Nastavení je umožněno potenciometrem P31.

3.12 Budící generátor rádkového rozkladu

Pro správnou funkci koncového stupně rádkového rozkladu (elektronka PL36 spolu s diodou PY 88) nutno dodat elektronce PL36 vhodné budící napětí. V přijímači je použito sinusového oscilátoru, který má dobré vlastnosti pro požadovaný spolehlivý provoz oscilátoru, to je, stabilitu kmitočtu nezávislou na kolísání síťového napětí, oteplení přijímače, stárnutí elektronek. Zapojení budícího generátoru rádkového rozkladu s reaktanční elektronkou umožnuje rozladění oscilátoru v širokých mezích a dává velkou statickou regulační strmost.

Jako budící generátor rádkového kmitočtu pracuje pentodová část elektronky PCF82 E13. Řízení kmitočtu budícího sinusového oscilátoru umožnuje triodová část elektronky PCF82 E13, která pracuje jako proměnná reaktance, která má charakter indukčnosti. Reaktanční elektronkou nazýváme zapojení, u něhož na řídící mřížku elektronky přivádíme napětí fázově posunuté vzhledem k napětí na anodě o 90° .

Anoda a mřížka reaktanční elektronky je napájena ze dvou různých bodů rezonančního obvodu L 404, 405, jejichž napětí jsou v protifázi a vzájemně posunuta o 180° . Reaktance má charakter induktance a činná složka impedance je záporná. Připojení reaktanční elektronky k oscilátoru podporuje tedy kmitání budícího stupně rádkového rozkladu. Změnou mřížkového předpětí reaktanční elektronky přiváděným ss regulačním napětím z porovnávacího obvodu — fázového diskriminátoru — se mění strmost reaktanční elektronky. Změnou strmosti se mění i velikost reaktance, která má charakter indukčnosti a tato změna indukčnosti má za následek změnu kmitočtu sinusového oscilátoru. Automatické řízení kmitočtu sinusového oscilátoru je tedy nepřímo pomocí reaktanční elektronky prováděno proměnným stejnosměrným napětím dodávaným fázovým diskriminátorem. Vlastní budící oscilátor rádkového rozkladu zastává pentodová část elektronky PCF82 — E13, kde anodu sinusového oscilátoru tvoří stínici mřížka elektronky. Anodový obvod pentody pracuje jako vybíjecí elektronka. Tak se získává požadovaný průběh anodového proudu a tím budící napětí pro koncový stupeň rádkového rozkladu.

Oscilační obvod budícího generátoru tvoří indukčnost L 404 a L 405 a kondenzátory C 418 a C 419, které tvoří kapacitní dělič, ze kterého se odeberá budící napětí pro sinusový oscilátor. Celý obvod je naladěn na rádkový kmitočet a je otlumen záporným ohmickým odporem reaktanční elektronky, která je k laděnému obvodu zapojena paralelně. Kondenzátor C 420 tvoří vazební kondenzátor mřížkového obvodu. Obvod je napájen na vhodně volené odbočce vinutí L 404 přes odporník R 419 do neutrálnoho střídavého potenciálu.

V anodovém obvodu budícího stupně je zapojen tvarovací obvod složený z odporu R 423 a kondenzátoru C 422, který upravuje budící napětí pro koncový stupeň rádkového rozkladu. Sériový člen R 423, C 422 ovlivňuje tvar temene budícího napětí. Odporem R 421 zapojeným mezi anodu a řídící mřížku části PCF82 bylo dosaženo požadované strmosti závěrné hrany budícího napětí a bezpečného nasazování kmitočtu zavedením kladného napětí na mřížku. Odpor R 420 s kondenzátorem C 417 zmenšuje napětí stínicí mřížky na hodnotu potřebnou pro žádaný režim oscilátoru. Fázovací člen C 416, R 418 v zapojení upravuje reaktanci elektronky na indukční charakter, protože napětí, ze kterého je napájen fázovací člen, je v protifázi s napětím na anodě reaktanční elektronky a tudíž ve srovnání s klasickým zapojením, kde fázovací člen je napájen z anody reaktanční elektronky, nemá kapacitní charakter, ale induktivní, protože anodový proud předbíhá anodové napětí o 90° . Tato indukčnost je připojena paralelně ke kondenzátoru C 419 rezonančního obvodu oscilátoru.

Budící napětí z anodového obvodu E13 PCF82 se vede přes kondenzátor C 424 a odporník R 503 na řídící mřížku výkonové elektronky E15 PL36 koncového stupně rádkového rozkladu.

Kondenzátor C 425 zabraňuje vzniku parazitních kmitů oscilátoru. Na odporu R 422 blokovaném kondenzátorem C 421 vzniká automatické předpětí pro reaktanční elektronku.

3.13 Koncový stupeň rádkového rozkladu

Výkonový stupeň rádkového rozkladu je zapojen běžným způsobem. Elektronka E15 pracuje jako spinač, který přes přizpůsobovací transformátor TR 5 připojuje vychylovací cívky na zdroj proudu. Proud protékající vychylovacími cívky vychyluje elektronový paprsek obrazovky až do pravé krajní polohy. Koncem činného běhu se elektronka E15 napětím z budiče E13 uzavře a odpojí zdroj proudu. Tím se magnetická energie nahromaděná v indukčnosti transformátoru a vychylovacích cívek přemění na elektrickou energii, která nabije rozptylové kapacity. Tyto rozptylové kapacity tvoří s indukčností obvodu oscilačního okruhu. Kmitnutím oscilačního okruhu se náboj rozptylové kapacity přemění opět na magnetickou energii, která vyvolá ve vychylovacích cívkách proud, avšak opačného smyslu než byl proud při vychylování elektronového paprsku do pravé krajní polohy. Tím se elektronový paprsek v obrazovce přesune do levé krajní polohy. Proud vyvolán magnetickým polem transformátoru teče nyní přes diodu E16 PY88 a vinutí transformátoru do kondenzátoru C 510, který se nabije a využívá se takto částečně energie nahromaděné v magnetickém poli. Přitom kondenzátor C 510 udržuje napětí na transformátoru TR 5 přibližně konstantní, což je podmínkou vzniku pilovitého proudu ve vychylovacích cívkách. Získané zvýšené napětí na kondenzátoru C 510 se přičte k napětí zdroje, které se zvýší přibližně na trojnásobek (měřeno proti kostře). Proud diodou klesá lineárně s časem a elektronový paprsek se pohybuje z levé strany stínítka obrazovky do středu (druhá část činného běhu). V tomto okamžiku se elektronka E15 opět otevře a celý pracovní cyklus se opakuje.

Aby se zvětšilo tlumení oscilací vzniklých zpětným během, je obvod nastaven tak, aby obě elektronky vedly proud po delší dobu, než jak byla dosud vysvětlena funkce koncového stupně. Proto je elektronka E15 otevírána již na počátku činného běhu a podporuje utlumení oscilací. Napěťové špičky, které se objevují na anodě elektronky E15 v době zpětného běhu, se ještě dále transformují vinutím L 514 na vyšší hodnotu a přivádějí na vysokonapěťovou usměrňovací elektronku E17 DY86. Usměrněný pulsuje napětí se vyhlaďí filtrem vlivem dostatečně velké kapacity, kterou zastupuje urychlovací anoda obrazovky proti vnějšímu vodivému grafitovému povlaku spojenému se zemí. Žhavicí vlátko elektronky, které má vysoký kladný potenciál proti kostře, je proto napájeno ze zvláštního vinutí L 515 transformátoru TR 5 tvořeného závitem z vodiče s dvojí izolací z polyethylenu. Protože jeden závit vinutí vytváří vyšší napětí, než elektronka vyžaduje, je vodič zhotoven z odporového drátu vhodné délky.

Transformátor TR 5 je kondenzátem C 509 vyladěn na třetí harmonickou kmitočtu zpětného běhu, aby byl zajištěn ideální chod transformátoru. Odporník R 506 s kondenzátorem C 508 tlumí parazitní zákmity primární cívky vznikající při značných proudových skocích při zpětném běhu. Vhodný průběh vychylovacího proudu, vzhledem k značnému úhlu vychýlení elektronového paprsku, je zaručen zařazením kondenzátoru C 511 do série s vychylovacími cívkami. Na kondenzátoru vzniká korekční napětí a upravuje tak linearity rádkového rozkladového stupně. Další forma nelinearity způsobená vlivem odporu vychylovacích cívek a transformátoru, která se projevuje jako stlačení obrazu směrem k pravému okraji je korigována sériovým laděným obvodem L 505 a C 507 nastaveným na rádkový kmitočet a buzený pulsním napětím zpětného běhu. Rezonanční proud obvodu prochází současně zvyšovacím kondenzátorem C 510, který je součástí tohoto rezonančního obvodu, a tím ovlivňuje tvar napětí na kondenzátoru C 510. Průběh napětí na kon-

denzátoru C 510 ovlivňuje průběh proudu vychylovacích cívek a tím linearitu rozkladu.

Tlumivka L 504 zařazena v anodovém přívodu účinnostní diody zamezuje šíření proudových základů po dokončení zpětného běhu, které by mohlo proniknout do vysokofrekvenční části přijímače a projevit se jako rušení při levém okraji obrazu. Napětí ze zvyšovacího kondenzátoru C 510 filtrovaném RC členem složeným z odporu R 504 a kondenzátoru C 506 napájí stínici mřížku obrazovky. Rovněž na toto zvýšené napětí je připojen dělič napětí, složený z odporu R 432 a potenciometru P 47, ze kterého se napájí zaostřovací elektroda obrazovky. Zaostřovací elektroda je opatřena jiskřičkou pro jištění obvodu rádkového vychylování při náhodném přeskoku vysokého napětí. Dále se ze zvýšeného napětí napájí vertikální generátor. Stínici mřížku elektronky E15 PL36 je napájena ze zdroje přes ochranný odpor R 505 blokováný kondenzátem C 505.

a) Stabilizace rádkového vychylování

Kolísání napájecího napětí, stárnutí elektronek má na rozkmit vychylovacího proudu a tedy i na rozměr obrazu velký vliv. K vyloučení těchto nepříjemných vlivů je v koncovém stupni rádkového rozkladu zavedena stabilizace rozměru obrazu. Základní princip spočívá v automatickém řízení proudu koncové elektronky E15 v závislosti na změně napětí na transformátoru. Koncová elektronka rádkového rozkladu E15 PL36 dostává mřížkové předpětí ze zvláštního stabilizačního obvodu. Základní záporné předpětí, které určuje pracovní bod elektronky, je nastavitelné potenciometrem P 46. Změny napětí na výstupu (na transformátoru TR 5) vlivem různého zatížení proudem obrazovky (změna jasu), kolísání napájecího napětí nebo stárnutí elektronky se projeví jako změna předpětí, která posune pracovní bod elektronky tak, že výstupní napětí se vyrovná na původní hodnotu. Změnu předpětí lze potom regulovat výstupní výkon.

Pro vytváření stabilizačního napětí je určen levý systém diody E14 EAA91. Na anodu diody jsou přiváděny přes oddělovací kondenzátor C 427 a odpor R 433 kladné impulsy, vznikající v době zpětných běhů na transformátoru. Impulsy se přivádějí ze zvláštního vinutí L 506 rádkového transformátoru. Napětí, vzniklé usměrněním impulsů diodou E 14, je mnohem vyšší než napětí, kterého je třeba pro regulaci rádkového koncového stupně, a proto je upraveno na vhodnou velikost pomocí odporného děliče složeného z odporů R 426, P 46 a R 425, přičemž odpor R 426 omezuje maximální a R 425 minimální hodnotu napětí, kterou ještě lze potenciometrem nastavit. Získané předpětí je filtrováno kondenzátorem C 423 a na mřížku elektronky E15 je přiváděno přes mřížkový svod R 428.

Stabilizace rádkového koncového stupně pracuje tak, že změna výkonu elektronky E15, například zvýšení, má za následek stoupnutí proudu vychylovacího systému. Při zpětném chodu paprsku stoupne impulsní napětí, indukované ve vinutí L 506, které usměrněním diodou E14 vyvolá vyšší záporné stabilizační napětí a omezí tak stoupnutí proudu elektronkou E15 PL36. Naopak pokles výkonu elektronky E15 sníží impulsní napětí, které po usměrnění vyvolá záporné stabilizační napětí a zvýší tak výkon koncového stupně rádkového rozkladu.

Z obvodu záporného předpětí je odebíráno přes oddělovací odpor R 431 s napětí pro ruční řízení kontrastu přijímače potenciometrem P 51 „kontrast“. Z vinutí L 506 je odebíráno impulsní napětí pro porovnávací obvod automatické fázové synchronizace, a přes oddělovací kondenzátor C 430 pro obvod klíčovaného řízení kontrastu.

Pravý diodový systém elektronky E14 pracuje jako ořezávač zatemňovacích impulsů. Napětí na rádkovém transformátoru není totiž ideálně hladké v době činného běhu a i malé zvlnění se může projevit jako zřetelné pruhy na stínítku obrazovky. Na diodu E14 se přivádějí

současně zatemňovací impulsy z rádkového i snímkového rozkladu. Snímkové zatemňovací impulsy se přivádějí přes odpor R 435, zatím co rádkové přes odpor R 434. Protože přiváděné zatemňovací napětí má zápornou polaritu, dochází k omezení pat impulsů, a tím k odstranění nežádoucího zvlnění.

Omezené zatemňovací impulsy jsou kondenzátorem C 429 přivedeny přímo na řídící mřížku obrazové elektronky.

Zatemňování rádkových zpětných běhů je nezbytné, protože obrazovky se 110° vychylováním mají jiný poměr stran (4:5) než je vysílaný obraz (3:4) a rádkový zpětný běh je prodloužen, takže by docházelo ke přeložkám na stranách obrazu.

Změnu napětí řídící mřížky obrazovky řídíme jas stínítka. Potřebné napětí pro řízení jasu získáváme z potenciometru P 53, který je součástí děliče napětí tvořeného odporem R 326 a potenciometrem P 33 (jas hrubě). Potenciometrem P 33 nastavujeme maximální přípustnou velikost jasu.

Běžec potenciometru P 53 je připojen přes odpor R 427 na vývod dálkového ovládání jasu D4 a dále odporem R 429 a R 430 na řídící mřížku obrazovky. Odpor R 430 odděluje obvod ořezávání zatemňovacích impulsů od obvodu řízení jasu a kondenzátor C 428 zabráníje pronikání zatemňovacích impulsů do ostatních částí přijímače.

Mezi odpory R 429 a R 430 přivádí se při vypnutí přijímače přes kontakty tlačítka B2, B3, napětí napájecího bodu D. Kladným napětím přivedeným v okamžiku vypnutí přijímače se zvýší jas obrazovky, a tím se během velmi krátkého času stačí vybit náboj na kapacitách obrazovky a tak je znemožněn vznik světelného bodu na stínítku obrazovky.

3.14 Snímkový rozklad

Částečně integrované synchronizační impulsy integračním členem R 310 a C 309 v primárním obvodu srovnávacího stupně jsou zaváděny přes kondenzátor C 400 a další integrační člen, složený z odporu R 404 a kondenzátoru C 403 přes odpor R 402 do obvodu blokovacího oscilátoru. Působením dvojitého integračního členu se přeměňuje skupina synchronizačních impulsů v jediný impuls, který má kladnou polaritu a zavádí se pomocí zvláštního vinutí (L 403) do blokovacího transformátoru. Smysl vinutí je volen tak, aby do anodového vinutí byl indukován záporný synchronizační impuls (a do mřížkového vinutí kladný), jak je pro synchronizovaný blokovací oscilátor třeba. Jako elektronka budícího generátoru pracuje trioda elektronky E12 PCL82.

Blokovací oscilátor pracuje následovně: Anodový obvod elektronky je těsně vázán s mřížkovým obvodem pomocí transformátoru (vinutí L 401, L 402). Po zapnutí přijímače a vybuzení rádkového koncového stupně (blokovacího oscilátoru snímkového rozkladu) je napájen ze zvyšovacího napětí stoupá anodový proud elektronky, který indukuje v mřížkovém vinutí L 402 kladné napětí. Toto napětí vyvolá mřížkový proud a tak způsobuje další vzestup anodového proudu. Stoupání anodového proudu (a tím i indukované napětí v L 402) je však poměrně rychle omezeno stoupajícím mřížkovým proudem a úbytkem anodového napětí na odporech R 405 a P 43. Během tohoto intervalu je kondenzátor C 401 nabíjen mřížkovým proudem. Jakmile přestane narůstat anodový proud, zmizí i kladné indukované napětí v mřížkovém obvodu. Mřížkový proud přestane protéká a elektronka se uzavře záporným napětím na kondenzátoru C 401. Tepře když se kondenzátor vybije přes odpory P 41, P 42 a R 401 natolik, aby mohl opět elektronou téci proud, vytvoří se další kmit, který má za následek nový negativní náboj kondenzátoru C 401 a uzavření elektronky. Nastává tedy periodické nabíjení a vybíjení kondenzátoru. Napětí na kondenzátoru má pilovitý průběh. Změnu hodnoty odporu potenciometrem P 41, P 42 měníme vybíjecí dobu kondenzátoru, a tím i kmitočet oscilátoru.

K zmenšení základním, a tím zabezpečení dokonalého prokládání lichých a sudých půlsnímků je transformátor TR 3 tlumen odporem R 403 a kondenzátorem C 402. Napětí pilovitého průběhu, které budí koncový stupeň, se vytváří na kondenzátoru C 406. Elektronka blokovacího oscilátoru pracuje současně jako vybjíjecí elektronka. Je-li rozmít budícího napěti určuje amplitudu vertikálního vychylování, lze tedy měnit výšku obrazu potenciometrem P 43, kterým se mění velikost náboje kondenzátoru C 406. Napájecí napětí pro budící generátor snímkového rozkladu je přiváděno ze zvýšeného napěti, které je stabilizováno stabilizací řádkového vychylování a zmenšuje tak vliv kolísání napájecích napěti na amplitudu snímkového rozkladu. Napájecí zvýšené napěti je přiváděno přes odpor R 509 na odporový dělič, složený z odporů R 407, R 406, kde je ještě filtrován kondenzátorem C 405. Kondenzátor C 406 se nabíjí z tohoto děliče přes odpor P 43 a R 405 v době činného běhu a vybjí se při zpětném běhu přes vinutí L 401 transformátoru TR 3 a triodovou část elektronky PCL82, tvořící stejnosměrný odpor anoda-katoda.

Přes oddělovací kondenzátor C 407 a ochranný odpor R 411 přichází pilovité napěti na řidicí mřížku pentodové části elektronky E12 PCL82, která pracuje jako zesilovač v třídě A.

Přizpůsobení vychylovacích cívek na vyšší výstupní impedanci elektronky je umožněno výstupním transformátem TR 4. Paralelně k primárnímu vinutí transformátoru je zapojen RC článek C 517, R 521, který tlumí špičky napěti při zpětném běhu a zamezuje bručení transformátoru. Pro získání lineárního průběhu proudu vychylovacími cívkami je budící napěti tvarováno negativní zpětnou vazbou, zavádějící do mřížkového obvodu parabolickou složku napěti přes dělič a derivační obvod, skládající se z RC členů C 409, C 408, R 410, P 44, R 412 a P 45. Potenciometrem P 45 lze měnit velikost parabolické složky, a tím nastavovat lineárnost obrazu v jeho dolní a střední části. V horní části obrazu je pak ještě možná korekce potenciometrem P 44. Pro správné nastavení pracovního bodu elektronky je zařazen v katodovém ob-

vodu odpor R 413 přemostěný kondenzátorem C 410. Síťoví mřížka je napájena přes odpor R 414, který je blokován kondenzátorem C 411.

Při zpětném běhu proudu vychylovacích cívek vznikají na anodě koncové elektronky E12 velké kladné napěťové špičky, které se projevují na sekundárním vinutí transformátoru TR 4 jako záporné impulsy. Tyto impulsy jsou zaváděny přes odpor R 435 a kondenzátor C 429 na mřížku obrazovky k potlačení elektronového paprsku v době vertikálního zpětného běhu. Kondenzátor C 512, zapojený paralelně k vinutí L 519, potlačuje řádkové impulsy indukované do cívek vertikálního vychylování, a tím zamezuje rušivému vlivu na vertikální synchronizaci.

3.15 Síťová napájecí část přijímače

Televizní přijímač je napájen přímo ze střídavé sítě a pro usměrnění anodového napěti je použito křemíkového usměrnovače. K omezení proudového nárazu při zapnutí je do síťového přívodu zařazen odpor R 510. Kondenzátory C 515, C 516 a tlumivka TL 1 zabraňují vnikání poruch ze sítě do přijímače a naopak zabraňují vyzářování rozkladových frekvencí do sítě. Usměrněný proud usměrnovačem D 5 se vyhlažuje odporovou filtrací, složenou z členů C 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524 a R 511, 512, 513, 514, 515, 516 rozdělenou do pěti větví, aby vzájemné ovlivňování jednotlivých stupňů přijímače bylo minimální.

Vlákna elektronek jsou spojena v sérii a pro zmenšení nárazového proudu je v okruhu zapojen teplotně závislý odpor Th 1 — thermistor. Rotěbné napěti pro žhavicí okruh je sníženo odparem R 517. Pro zamezení vzájemného vlivu jsou zařazeny mezi žhavicí obvody některých elektronek tlumivky a blokovací kondenzátory, aby bylo zabráněno rozkvítání vlivem zpětné vazby po žhavicích přivedech. Anodový obvod je jištěn tavnou pojistkou 2 A a tepelnou pojistikou, tvořenou ocelovou pružinou zapojenou v napájecím obvodu na sdruženém odporu. Tepelná pojistka je zapájena lehkotavitelnou pájkou mezi odporu R 511, R 510 a R 513, R 512.

4.0 VŠEOBECNÉ POKYNY K OPRAVÁM TELEVIZNÍHO PŘIJÍMAČE

4.01 Vyklápěcí chassis

Pro urychlení oprav televizního přijímače je chassis konstrukčně řešeno tak, aby přístup k jednotlivým částem přijímače byl snadný. Menší opravy, které nevyžadují složitější demontáž, můžeme provést přímo na chassis, které je vyklápěcí. Uvolněním dvou matek v rozích skříně a vysunutím dvou příchytných per z drážek skříně můžeme chassis vyklopit ze skříně. Příchytná péra upevňují masku ovládacího panelu do skříně. Vyklápění chassis je umožněno pomocí otočných klíčů, jejichž držáky jsou přišroubovány na základní desce s obrazovkou. Vyklápění je umožněno za chodu přístroje bez jakékoli demontáže ovládacích nebo spojovacích prvků. Tím je usnadněna orientace v zapojení přijímače. Pro snazší nalezení závady je v příloze nakresleno transparentní zobrazení jednotlivých stavebnicových částí. Pro složitější demontáž je často výhodné vyjmout celé chassis ze skříně. Vyklápěcí chassis, uložené otočně v trizáčcích na základní desce, umožňuje snadné vyjmout ze skříně pouhým vysunutím chassis z držáků bez jakékoli demontáže (odpojíme pouze přívody k obrazovce a reproduktoru).

4.02 Plošné spoje

Celkové zapojení přístroje je rozděleno v rámci do šesti základních skupin:

1. vf díl
2. mf díl
3. obrazová a zvuková část

4. rozkladový díl

5. vn část
6. napájecí část a ovládání

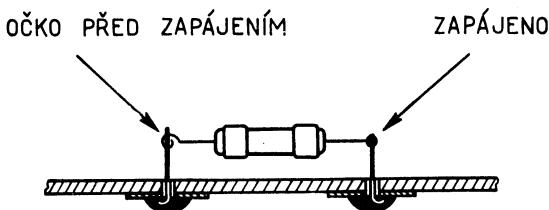
Kromě uvedených dílů je v rámci ponechán prostor pro uložení adaptoru pro IV. pásmo včetně stupnice a ovládacího prvku.

Televizní přijímač „LOTOS“ se liší od přijímačů, dosud v ČSSR vyráběných, novou technologií výroby. V přijímači je ve velké míře použito základních desek s plošnými spoji jednotlivých obvodů přijímače. Pro snadné nalezení závady jsou desky s plošnými spoji uvedeny v příloze, kde porovnáním jednotlivých součástí, na kreslených na průsvitce s deskou s plošnými spoji, usnadní opraváři sledování signálové cesty. Části obvodů, jako součástky, elektronkové objímky, odopy, kondenzátory, transformátory atd., které jsou umístěny na horní části základové desky s plošnými spoji jsou kresleny černě. Barevně jsou zobrazeny jednotlivé plošné spoje, a to při pohledu ze strany spoju u desky mf, video-zvuku a rozkladu. Ze strany součástek je kreslena jen základová deska vf dílu, kde je snazší přístup a závadu hledáme při odejmutém horním krytu vf dílu.

Přes dobré porovnávací možnosti mezi zobrazenou transparentní deskou v příloze a deskou s plošnými spoji můžeme plochu plošných spojů, jakož i součástek, ještě výrazněji zdůraznit prosvěcením osvětlovací žárovkou nebo kapesní svítílnou buď ze strany spoju nebo ze strany součástek.

Při nutné výměně součástí, umístěných na deskách s lepenými plošnými spoji, postupujeme s pájením velice opatrně, aby nedošlo k odlepení fólie od laminátu. Těleso pásky má mít teplotu cca 240°C a teplota po dobu pájení (nejděle 5 vteřin) nemá poklesnout. Tomuto požadavku vyhovuje pájedlo s větší tepelnou kapacitou (110 W). Takto docílíme rychlého prohřátí pájeného místa, aniž překročíme přípustné zahřátí fólie. K pájení smí být použito jen lehkotavitelné pásky a pájecího přípravku, prostého kyselin. Pokud možno vyhýbejte se pájení na fólii.

Má-li vadná součástka (odpor, kondenzátor) dosti dlouhé přívody, ustříhneme je těsně u vlastní součástky tak, aby z desky vyčívaly kratší konce drátu. Tyto dobře očistíme a pocínujeme. Na koncích zkrácených přívodů náhradního dílu uděláme očka o malém průměru, které navlékneme a připájíme na vyčívanající konec přívodu staré součástky viz obr. 6.

Obr. 6.
Náhrada dílu s drátovými přívody

Malé odpory (0,1 W) a kondenzátory s krátkými slabými přívody, pokud je musíme vyměnit, nahradíme novými opatrným odpájením vadné součástky za mírného tahu ze základní desky. Přívod je v základní desce ohnut. Před nasunutím vývodů nové součástky do otvorů fólie doporučujeme udělat otvor do zbytků cínu na fólii tak, aby vývod otvorem volně prošel bez tlaku na okraje fólie.

Tam, kde dojde k odlepení fólie, čemuž se při opravách někdy nevyhnete, je nutné ji znova k laminátu přilepit lepidlem, například EPOXY 1200.

4.03 Opravy na elektronkových objímkách

Při vadném nebo nedokonale spolehlivém kontaktu pérových objímek není třeba vyměňovat celou objímkou. Stačí vyměnit jen vadný pérový kontakt. Pomocí slabého šroubováváku nebo vhodného nástroje uvolníme roznýtovaný držák ve střední části elektronkové objímkové desky a mírným tahem vysuneme horní lisovanou část. Nyní můžeme vadný pérový kontakt přihnout, opravit, popřípadě vyměnit.

Po opravě opět horní část nasuneme na perové kontakty a mírně držák ve výzezu roznýtujeme. Není-li roznýtování spolehlivé, vypomůžeme si zajistěním horní části nýtu cínovou pájkou v drážce objímkové desky.

4.04 Výměna transformátoru a mezifrekvenčních cívek

Při výměně vadných mf cívek je výhodné vyměnit pouze tělíska s vinutím bez odpájení kompletního mezifrekvenčního obvodu ze základní desky s plošnými spoji. Postupujeme tak, že po odpájení krytu mezifrekvenčnosti nebo odstříhneme jednotlivé přívody vinutí od pájecích špiček. Cívku (tělíska s vinutím) vylomíme z pertinaxového nosníku a otvary očistíme od zbytků cíkovkového těleska. Nové tělísko upravíme tak, aby dosedalo plnou plochou na pertinaxovou destičku a zlepíme vhodným rychleschnoucím lepidlem. Vývody cívky opět připájíme k pájecím kolíkům, které zůstávají připájeny na základní desce s plošnými spoji. Kryt mezifrekvenčnosti odpájíme tak, že ohřejeme zapájený upevňovací výstupek stínícího krytu,

a narovnáme do polohy kolmé k základní desce, aby prošel lehce otvorem. Vyhnutím krytu mezifrekvenčnosti za současného ohřátí zapájeného místa vysuneme upevňovací výstupek krytu z otvoru základní desky. Obdobným postupem uvolníme druhou stranu krytu. Pro snadnou orientaci je zapojení vinutí cívek přehledně zobrazeno na obrázcích 18 až 27. Kompletní výměnu celého pásmového filtru nebo mf obvodu provedeme následovně:

Po odpájení krytu a všech přívodů, zapojených na pájecí špičky přistoupíme k odpájení jednotlivých pájecích špiček ze základové desky s plošnými spoji. Pájecí špičky, které procházejí pertinaxovými nosníky a jsou zapájeny do základové desky s plošnými spoji, jednotlivě vysuneme mírným tahem za současného ohřátí zapájeného místa na desce. Takto odstraníme postupně všechny pájecí špičky s desky s plošnými spoji a pertinaxového nosníku mezi-frekvenční cívky.

Po odpájení všech kolíků s desky s plošnými spoji vhodným nástrojem pročistíme otvory od zbytků cínové pásky, abychom mohli lehce nasunout náhradní součást do příslušných otvorů. Při této úpravě na deskách musíme dbát zvýšené opatrnosti, abychom přílišným tlakem na nástroj neodtrhli měděnou fólii od základové desky.

Správnou polohu mezifrekvenčního obvodu na desce si ověříme na zapojovacím výkrese, viz obr. 30 až 33. Nyní zapojíme všechny pájecí špičky a kryt. Po mechanické opravě přistoupíme k nastavení nebo doladění obvodu podle odstavce 5.0. Při výměně transformátorů, uchycených na základové desce s plošnými spoji, postupujeme obdobně jako při výměně kompletních mezifrekvenčních obvodů.

Pájení na základové desce se pokud možno co nejvíce vyhýbáme, abychom častým pájením neporušili základovou desku do té míry, že bychom museli celou desku vyměnit. Abychom se vyhnuli při výměně transformátoru TR 1, TR 2 pájení na základové desce, můžeme transformátor opravit tak, že nevyměřujeme kompletní sestavu, ale pouze vlastní jádro s cívkou. Rám transformátoru narovnáme a jádro s cívkou vysuneme. Vadnou část nahradíme a opět rámu transformátoru přihneme do původní polohy a zajistíme proti uvolnění. Transformátor je proti vlnnosti impregnován a z tohoto důvodu je dosti obtížné jádro transformátoru uvolnit z rámu. V některých případech výměny transformátoru je tato oprava prospěšnější, protože se takto vyhneme pájení na deskách s plošnými spoji.

4.05 Kontrola technických parametrů diod

Kontrola a měření diod je umožněno tím, že na základní desce s plošnými spoji jsou vyznačeny body, kde je možno kontrolovat jejich směrné hodnoty. Pro měření technických parametrů D 1 nutno odpojit L 217 nebo měrný bod (35). Při měření D 2 nutno odpojit L 216 nebo R 220.

4.06 Součástky na deskách s plošnými spoji

Nová technologie výroby přijímačů si vyžádala některé speciální součásti použité na deskách s plošnými spoji a další součásti, jako odpory, miniaturní potenciometry, kondenzátory, blokovací kondenzátory. Zejména jsou nové blokovací ploché kondenzátory bez vývodů, které jsou vkládány přímo do desek a zapájeny do obvodů plošných spojů.

Doladovací kondenzátory, použité ve vf dílu, jsou konstrukčně řešeny tak, že jejich stator tvoří leptaný spoj přímo na desce a keramický rotor se stříbrným polepem tvoří proměnnou kapacitu. Ve vf dílu je důsledně použito leptaných spojů jak pro celkové zapojení, tak pro kanálové cívky.

Celkové uspořádání součástek na deskách s plošnými spoji bylo voleno s ohledem na teplotní poměry v celém přijímači, a proto vícewattové odpory jsou umístěny s větší volností prostoru, aby nezvyšovaly oteplení na deskách a v celém přijímači.

5.0 KONTROLA A VYVAŽOVÁNÍ TELEVIZNÍHO PŘIJÍMAČE

Při měření, seřizování a kontrole obvodů, pokud musí být prováděny na přijímači v provozu, je bezpodmínečně nutno zařadit mezi síť a televizní přijímač oddělovací transformátor (nebezpečí úrazu elektrickým proudem)! K ochraně opravářů, kteří pracují s přijímačem za provozu, musí být vybaveni i předepsaným bezpečnostním zařízením. Kontrola a vyvažování televizních přijímačů vyžaduje zkušené a technicky zdatné opraváře, obeznámené s obsluhou a měřením na přístrojích, které má opravna k dispozici.

Není-li opravna vybavena potřebnými měřicími přístroji pro opravu, má být přístroj postoupen k opravě lépe vybavenému středisku, po případě výrobnímu závodu. Pro následující měření a nastavování se předpokládá, že přijímač je bez zadní stěny a zapojen na síť přes oddělovací transformátor, osazen elektronikami, se kterými bude používán a dostatečně vyhřát. Televizní přijímač i ostatní měřicí přístroje musí být uzemněny, zvláště jde-li o kontrolu v obvodu demodulační diody.

5.01 Televizní nosné kmitočty obrazu a zvuku podle normy OIRT

Pásmo	Kanál	Obraz MHz	Zvuk MHz	Vysílač	Polarizace
I.	1	56,25	49,75	Praha, Ostrava	Horizontální
	2	65,75	59,25	České Budějovice Bratislava,	Horizontální
II.	3	77,25	83,75	—	
	4	85,25	91,75	—	
	5	93,25	99,75	Poprad	Vertikální
III.	6	175,25	181,75	Košice, Hradec Králové	Vertikální Horizontální
	7	183,25	189,75	Bánská Bystrica	Horizontální
	8	191,25	197,75	Liberec	Vertikální
	9	199,25	205,75	Brno	Horizontální
	10	207,25	213,75	Plzeň	Horizontální
	11	215,25	221,75	Žilina, Jihlava	Vertikální Horizontální
	12	223,25	229,75	Ústí nad Labem Velká Javorina	Vertikální Vertikální

5.02 Vyvažování jednotlivých obvodů přijímače

Všechny laděné obvody přijímače jsou ve výrobním závodě pečlivě nastaveny a zajištěny proti samovolnému rozladění.

Proto zásadně nehýbejte ladícími prvky, pokud jste prokazatelně nezjistili rozladění. Odchylky proti předepsaným průběhům mohou nastat po výměně důležitých částí přijímače nebo mechanickým poškozením a neodborným zásahem.

5.03 Vyvážení vf dílu

Vyvažování vf dílu, vzhledem k malým rozptylovým kapacitám a indukčnostem desek s leptanými spoji, je omezeno na nastavení oscilátoru a při výměně vadných elektronek PCC88, PCF82 na vyvážení parazitních kapacit elektronek.

a) Nastavení oscilátoru

Pro kontrolu činnosti oscilátoru měříme napětí na měřicím bodě (11) elektronkovým voltmetrem. Při správné činnosti oscilátoru musíme naměřit —2 až —4 V na všech kanálech.

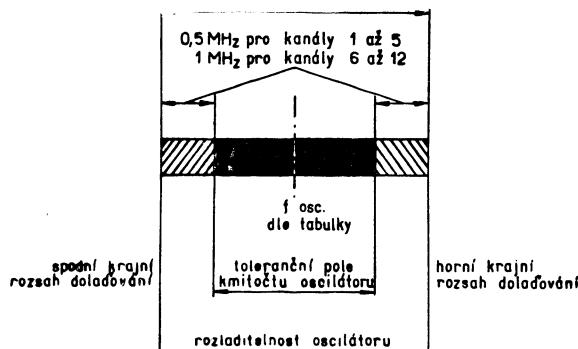
Vlnoměr volně navážeme smyčkou k dolaďovacímu kondenzátoru C 117. Měříme kmitočet oscilátoru přijímače otáčením knoflíku z jedné krajní polohy do druhé a odečítáme údaje vlnoměru. Oscilátor přijímače má dosáhnout minimální kmitočtový rozsah 4 MHz pro kanály 6 až 12 a 2 MHz pro kanály 1 až 5. Střední kmitočet oscilátoru je nastaven na kmitočet vyšší o mezifrekvenční kmitočet, než má přijímaný signál.

Střední kmitočty oscilátoru jednotlivých kanálů:

Kanál	fosc.	Kanál	fosc.
1	87,75	7	221,25
2	97,25	8	229,25
3	115,25	9	237,25
4	123,25	10	245,25
5	131,25	11	253,25
6	213,25	12	261,25

Správná hodnota kmitočtu oscilátoru musí být alespoň 1 MHz resp. 0,5 MHz od zjištěných krajních frekvencí dolaďovacího rozsahu.

min. 2 MHz pro kanály 1 až 5
min. 4 MHz pro kanály 6 až 12

Obr. 7a
Toleranční pole kmitočtu oscilátoru

Není-li kmitočet oscilátoru na některém kanálu nastaven v předepsaných mezích, dostavíme kmitočet nastavovacím kondenzátorem C 118.

Kontrolu nastavení provedeme pak na všech kanálech.

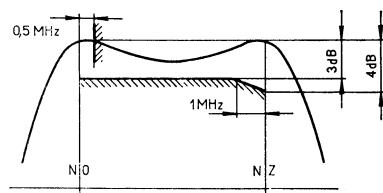
b) Kontrola nastavení oscilátoru při výměně kanálové desky

Při nutné výměně kanálové cívky kontrolujeme rozladitelnost oscilátoru na tomto kanále a musí obsahnut minimální kmitočtový rozsah 4 MHz v III. TV pásmu a 2 MHz v I. a II. TV pásmu.

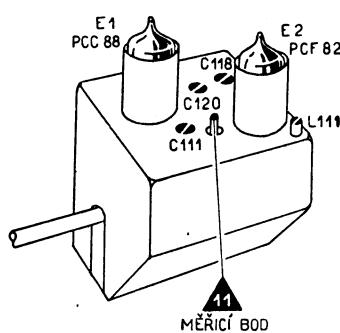
Neodpovídá-li frekvence oscilátoru dovoleným krajním frekvencím, doloďme oscilátor nastavovacím kondenzátorem C 118. Změnou kapacity C 118 však změníme střední kmitočet na všech kanálech, a proto překontrolujeme kmitočty oscilátoru podle odstavce 5.03 a. Frekvence oscilátoru musí být v mezích ustanovených minimální a maximální hodnotou.

c) Nastavení pásmového filtru

Pro správné nastavení je nutno dostavit rozptyly kapacit elektronek, aby nastavení vyhovovalo na všech kanálech. Rozmítáč připojíme přes symetrikační člen na vstup vf dílu. Kanálový volič přepneme na nastavovaný kanál a rozmítáč na odpovídající frekvenci kanálu. Napětí rozmítáče upravíme tak, aby nebyly přebuzeny vstupní obvody přijímače.

Obr. 7b
Kmitočtová charakteristika vf části přijímače

Obr. 8
Kanálový volič (vyvažovací prvky)

Během celého nastavování udržujeme osciloskop na vhodné citlivosti a regulátor výstupního napětí na rozmítáci nastavíme tak, aby byla amplituda propouštěcí křivky dobré patrná. Na měrný bod (11) připojíme osciloskop přes oddělovací odpor 100 kOhm.

Tvar křivky pásmového filtru upravíme pomocí otočných kondenzátorů C 111 a C 120, a to tak, aby odpovídala na všech kanálech křivce na obrázku.

Cívku L 110, která kompenzuje pokles zisku na nejvyšších kanálech, způsobených indukčností katodových přívodů elektronky PCF82, nastavíme oddalováním nebo přiblížováním závitů cívky tak, aby velikost amplitudy frekvenční charakteristiky pásmového filtru byla na 12. kanálu přibližně stejná jako na 6. kanálu.

d) Nastavení pásmového filtru při výměně kanálové desky

Při výměně kanálové desky kontrolujeme nastavení oscilátoru podle odstavce 5.03b a tvar křivky pásmového filtru podle odstavce 5.03c.

e) Nastavení odladovačů

Pro zlepšení potlačení mezifrekvenčního kmitočtu je na vstupu kanálového voliče zapojen mezifrekvenční odladovač, který při výměně některé jeho části nastavíme nejspolohlivěji tak, že připojíme na vstup kanálového voliče přes symetrikační člen generátoru o mezifrekvenčním kmitočtu 35 MHz a 38 MHz amplitudově modulovaný a nastavíme minimální výchylku nf milivoltmetru, který připojíme na měřicí body (23) a (24).

Na kmitočtu 35 MHz nastavíme minimální výchylku nf milivoltmetru oddalováním nebo přiblížováním závitů cívky L 103.

Na kmitočtu 38 MHz nastavíme minimální výchylku nf milivoltmetru oddalováním nebo přiblížováním závitů cívky L 104.

Po nastavení zajistíme závity cívek vhodným lepidlem.

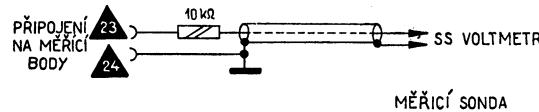
Po nastavení kontrolujte tvar celkové frekvenční charakteristiky vf dílu, která má odpovídat křivce nakreslené na obrázku.

Nelze-li nastavit požadovaný tvar křivky při správných statických hodnotách, nutno překontrolovat neporušenosť keramických kondenzátorů, fólie leptaných spojů, spolehlivost kontaktu přepážky na střední kotouč. Keramické dolaďovací kondenzátory musí dosedat na spolehlivě vyčištěnou plochu základní desky s leptanými spoji.

5.04 Nastavení obrazové mezifrekvence

a) Nastavení pomocí zkusebního vysílače

- + Ladící díl přepneme na 12. kanál.
- + Automatické vyrovnané citlivosti přijímače AVC výřádíme z činnosti zkratováním měřicího bodu (21) na chassis přijímače.
- + Katodu videozesilovače (měřicí bod 24) spojíme se chassis přijímače.
- + Na měřicí body (23) a (24) připojíme stejnosměrný elektronkový voltmetr pomocí měřicí sondy a osciloskopu.

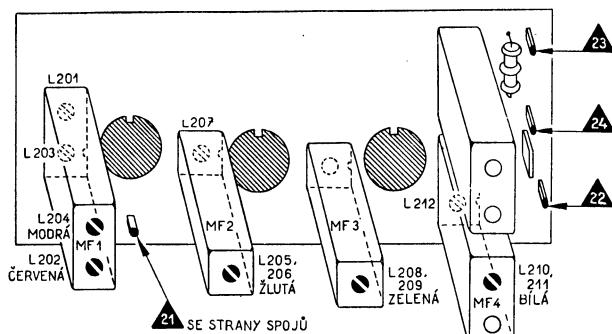

Obr. 9
Připojení měřicí sondy

- + Na vstup mf dílu na měřicí bod (11) připojíme přes oddělovací kondenzátor 2,2 nF (bezindukční, keramický) kabel zkusebního vysílače, zakončený odporem 70 Ohm.
- + Elektronkový voltmetr přepneme na 1 V a výstupní napětí zkusebního vysílače nastavíme dělicem tak, aby ukazoval dobré odečitatelnou výchylku.
- + Kmitočet zkusebního vysílače pak měníme a vyvažujeme jednotlivé cívky na největší nebo nejmenší výchylku výstupního voltmetu podle postupu uvedeného v následující tabulce, a to tak, aby výchylka výstupního voltmetu nepřekročila původní nastavenou výchylku. Snižujeme nebo zvýšujeme tedy současně s laděním jader výstupní napětí zkusebního vysílače.

Pořad ladění	Vyvažovaný obvod	Kmitočet MHz	Umístění jádra cívky	Výchylka el. voltm.	Barevné označení	Tvar mf křivky
1	(MF1b) L 203	39,5	zespodu	min.	červená	
2	(MF1b) L 201	30	zespodu	min.	modrá	
3	(MF2) L 207	31,5	zespodu	min.	žlutá	
4	(MF4) L 212	31,5	zespodu	min.	bílá	
5	(MF2) L 205 L 206	32,7	shora	max.	žlutá	Šířka pásma na nižších mf kmitočt.
6	(MF3) L 208 L 209	37,2	shora	max.	zelená	Velikost poklesu nosné obrazu
7	(MF4) L 210 L 211	35	shora	max.	bílá	Sklon horní části charakteristiky
8	(MF1b) L 202	34	shora	max.	červená	Prosedlání horní části charakteristiky
9	(MF1a) L 111	36	na vf. díle shora	max.	—	Velikost poklesu nosné obrazu a prosedlání
10	(MF1b) L 204	39	shora	min.	modrá	

Obvod L 204 ladíme při stlačeném tlačítku regulátoru brilance. Kmitočet tohoto obvodu je možné nastavit podle individuálních požadavků na kresbu obrazu.

Obr. 10
Deska s plošnými spoji obrazového mezifrekvenčního zesilovače.

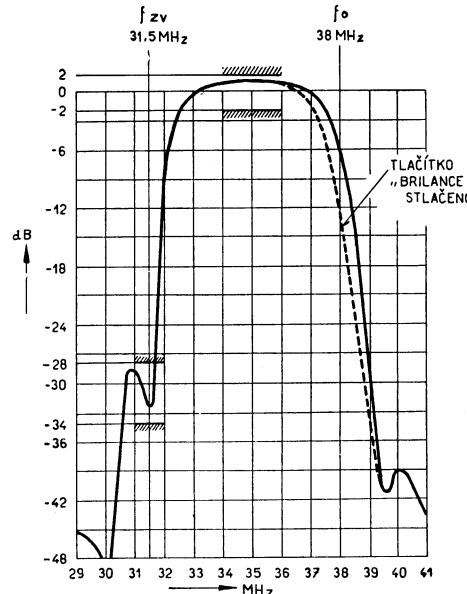
b) Kontrola a řízení obrazové mezifrekvence pomocí rozmitáče

Rozmítáč připojíme souosým kabelem zakončeným odporem rovným jeho charakteristické impedance (70 Ohm) přes oddělovací kondenzátor 2,2 nF (keramický) na měrný bod (11) umístěný na vf. díle.

Snímání kmitočtové charakteristiky provedeme tak, že děličem výstupního napětí rozmitáče nastavíme napětí 0,7 V na elektronkovém voltmetru, připojeném na měřicí bod (23).

Elektronkový voltmetr a osciloskop připojíme přes oddělovací odpor 10.000 Ohm a svorky voltmetru překleneme bezindukčním kondenzátorem 300 pF.

Měřicí bod (21) spojíme se chassis přijímače (AVC vyřazenou z činnosti). Rovněž měřicí bod (24) spojíme s kostrou přijímače. Tvar křivky má odpovídat průběhu nakreslenému na obrázku.

Obr. 11
Kmitočtová charakteristika obrazové mezifrekvence.

Pokud tvar křivky neodpovídá křivce nakreslené na obraze 11, nutno obvody mezifrekvenčního zesilovače dostavit pomocí jader cívek L 111, L 202 a L 210, L 211 popřípadě pomocí dalších ladicích obvodů.

Při stlačení tlačítka regulátoru brilance nastavujeme tvar křivky tak, aby odpovídala přibližně tvaru nakreslenému na obraze 11 (přerušovaná křivka). Značku nosné obrazu pak nastavujeme pomocí jádra cívky L 204 (MF1, shora).

c) Kontrola odládovače L 207 — L 212 — 31,5 MHz

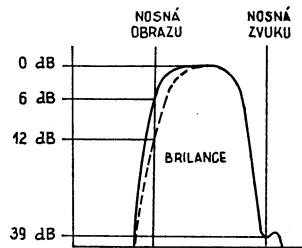
Zapojení přístrojů je stejné jako v odstavci 5.04a. Zkušební vysílač naladíme na kmitočet 35 MHz a děličem nastavíme napětí na 250 µV. Odečteme výchylku na elektronkovém voltmetru. Potom přeladíme zkušební vysílač na kmitočet odládovače nosné zvuku 31,5 MHz a dělič

nastavíme do takové polohy, až výchylka elektronkového voltmetu dosáhla původní odečtené výchylky na kmitočtu 35 MHz. Napětí generátoru se musí pohybovat v mezech 6,25 až 12,5 mV.

5.05 Celková kmitočtová charakteristika

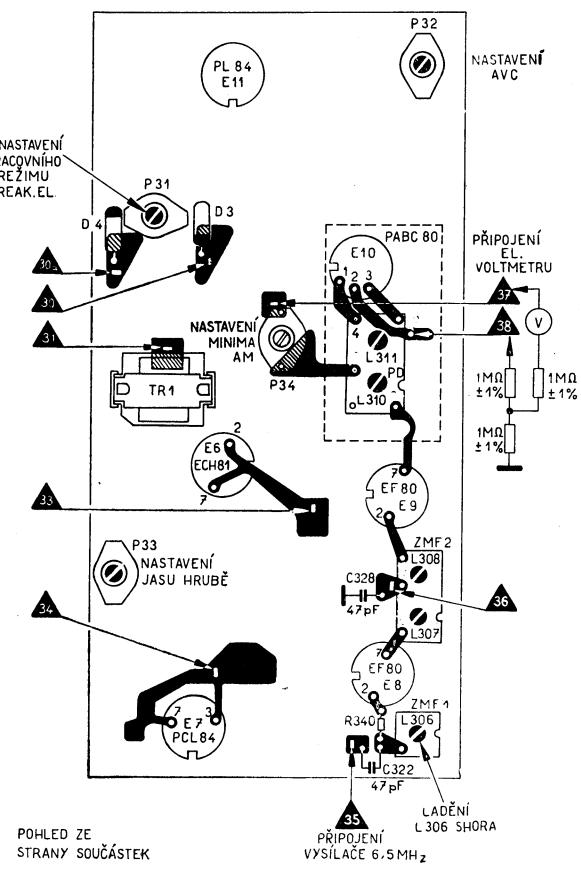
Zapojení přístrojů je obdobné se zapojením pro nastavení kmitočtové charakteristiky obrazové mezifrekvence s tím rozdílem, že rozmitač připojíme na symetrický antenní vstup přes symetrikační člen. Automatické vyrovnávání citlivosti vyřadíme z činnosti spojením měřicího bodu (21) a (24) s kostrem přijímače.

Vstupní napětí rozmitače nastavíme tak, aby výchylka výstupního voltmetu byla 0,7 V. Vf díl přepneme postupně na všechny kanály a kmitočet rozmitače nastavíme podle právě zařazeného kanálu. Značka pro nosný kmitočet zvuku pro všechny kanály má ležet v sedle křivky. Dolaďním kondenzátorem C 117 nastavíme minimum po klesu křivky na tu značku. Není-li možno toho dosáhnout dalaďním kondenzátorem C 117, je nutno opravit kmitočet oscilátoru ještě jemným dalađním kapacitou C 118, jak bylo uvedeno ve statii 5.03a. Značka nosného kmitočtu obrazu má být při tom na boku křivky s odstupem 6 ± 2 dB od vrcholu. Tvar křivky musí odpovídat křivce nakreslené na obrázku.

Obr. 12

Celková kmitočtová charakteristika vf a mf části přijímače snímaná pomocí rozmitače

Obr. 13

Deska s plošnými spoji zvukové části přijímače.

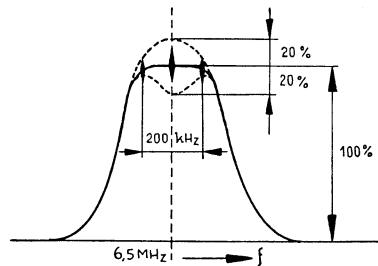
5.06 Nastavení zvukové mezifrekvence, poměrového detektoru a potlačení amplitudové modulace

Postup ladění	Připojení zkušebního vysílače	Připojení elektr. voltmetu	Vyvaž. odvod přijímače a ladění	Výchylka elektr. voltmetu
1	Na měrný bod (36) signál 6,5 MHz nemodulovaný výstup nap. 10 mV	Na měrný bod (38)	Jádrem cívky L 310 PD (shora)	největší
2	Na měrný bod (35) 6,5 MHz	Na měrný bod (36) přes oddělovací odpor 0,1 Mohm	Současně jádrem cívky L 307 (shora) a L 308 (shora) ZMF2	největší
3	Na měrný bod (35) přes oddělovací odpor 0,1 M ohm 6,5 MHz	Na měrný bod (36) přes oddělovací odpor 0,1 Mohm	Jádrem cívky L 306 shora (ZMF1)	největší
4a	Na měrný bod (35) 6,5 MHz			Nulová (střed „S“ křivky)
b	Vysílač rozladit o ± 100 kHz od 6,5 MHz	Na střed symetrikačního člena a měrný bod (37)	Jádrem cívky L 311 (shora) PD	Stejná, opačné polarity. Neodpovídá-li podmínce nutno opakovat celý postup vyvážení PD.
5	Generátor 6,5 MHz s AM modulací 30% 1000 Hz na měřicí bod (35)	Přes oddělovací odpor 0,1 Mohm el. nf. voltmetr na měřicí bod (37) Na měrný bod (38) ss. el. voltmetr. Generátorem 6,5 MHz nastavíme výchylku 5 V.		Potenciometrem P 34 nastavíme minimální výchylku nf el. voltmetu. Tato je asi 6 mV. Pozor na cizí napětí!

Výchylky el. voltmetru nastavujeme v horní poloze jádra cívek. Po nastavení minima amplitudové modulace, znovu kontrolujeme kmitočtovou charakteristiku detektoru pomocí rozmitáče.

Kontrola frekvenčních křivek ZMF a PD

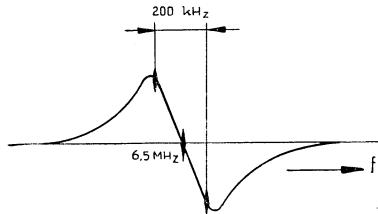
Rozmitáč 6,5 MHz se značkami na 6,5 MHz a ± 100 kHz připojíme přes oddělovací odpor 100 kOhm na měrný bod (35). Osciloskop připojíme na měrný bod (36) přes oddělovací odpor 100 kOhm. Tvar frekvenční charakteristiky má odpovídat křivce nakreslené na obrázku. Tvar křivky lze doladit pomocí cívek L 306, L 307 a L 308.

Obr. 14

Frekvenční charakteristika zvukové mezifrekvence

Rozmitáč zůstává připojen na měrný bod (35). Na měrný bod (37) připojíme přes oddělovací odpor 0,1 Mohm osciloskop. Tvar křivky „S“ má odpovídat křivce nakreslené na obrázku. Tvar křivky lze upravit laděním cívek L 310 a L 311.

Obr. 15

Frekvenční charakteristika poměrového detektoru („S“ křivka)

5.07 Kontrola funkce AVC

Měříme na 2. kanálu, kmitočet generátoru nastavíme na střed pásmo (asi 3 MHz výše než nosná obrazu) a potenciometrem P32 do pravé krajní polohy.

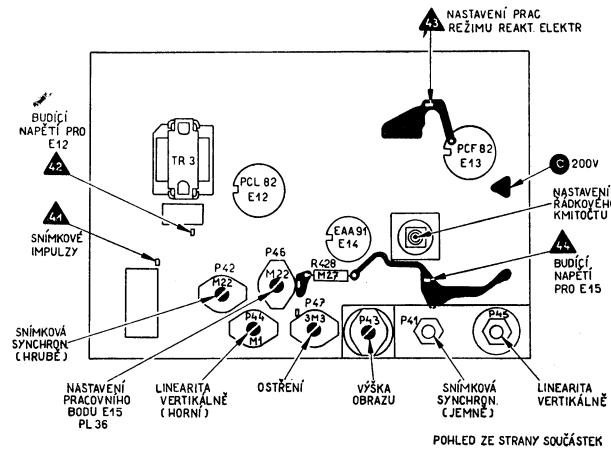
Na anténní zdírce přivedeme z generátoru amplitudově modulovaný vf signál (modulovaný kmitočet 1.000 Hz, hloubka modulace 30%) o úrovni 200 μ V. Na nf voltmetu, který připojíme na katodu obrazovky, nastavíme potenciometrem „kontrast“ 15 V eff. Výstupní napětí z generátoru nyní zvýšíme desetkrát. Napětí na nf milivoltmetru se nesmí zvětšit více než na 18 V eff.

5.08 Kontrola a nastavení synchronizační a rozkladové části

a) Nastavení pracovního režimu reaktanční elektroniky E 13 - PCF 82 a symetrie rádkové synchronizace

Při zasynchronizovaném obrazu otáčíme jádrem cívky rádkového oscilátoru L 404, 405 (na rozkladové desce), až se obraz rozsynchronizuje. Otáčíme-li nyní jádrem cívky zpět, zmenšuje se frekvenční rozdíl mezi synchronizačním kmitočtem a vlastním kmitočtem rádkového oscilátoru a tím i počet černých šikmých pruhů na stínítku obrazovky. Při správné funkci synchronizace je těchto pruhů

těsně před zasynchronizováním nejméně 5 až 6. Obraz musí jít zasynchronizovat z obou stran při stejném počtu pruhů. Je-li synchronizace nesymetrická, je nutné symetrii dostavit potenciometrem P 31 — 22 kOhm, který nastavíme tak, až lze obraz zasynchronizovat z obou stran ze stejného počtu pruhů.

Obr. 16

Deska s plošnými spoji rozkladové části přijímače

b) Nastavení předpěti koncového stupně rádkového rozkladu E 15 - PL36

Obvod předpěti současně slouží ke stabilizaci napětí na vn transformátoru a tím se zmenšuje vliv kolísání na pájecích napětí na rozdíl obrazu, vysokého napětí atd. Potenciometrem P 46 nastavíme pracovní bod koncového stupně E 15 — PL36 tak, že nastavíme její proud při maximálním jasu a kontrastu na 135 mA. Udržování rozdílu zajišťuje stabilizační účinek obvodu pro vytváření předpěti koncového stupně a potenciometr P 46 slouží jen k nastavení pracovního bodu koncového stupně.

c) Nastavení přípustného proudu obrazovky

Proud obrazovky nastavujeme při zasynchronizovaném zkušebním obrazci, potenciometrem P 33 „jas hrubě“. (Ovládací prvky „kontrast“ a „jas“ na maximu.) Proud obrazovky nastavíme na 150 μ A ss.

d) Kontrola vysokého napětí obrazovky

Vysoké napětí obrazovky kontrolujeme při zasynchronizovaném obrazci a proudu obrazovky $I_k = 150 \mu$ A ss. Hodnota naměřeného napětí musí být minimálně 13 kV!

e) Nastavení zaostření rastru

Potenciometrem P 47 nastavíme zaostření rastru tak, aby byla zaostřena co největší část plochy stínítka. Obraz musí být zaostřen ve středu stínítka, nejméně však po 70% celé plochy.

f) Nastavení linearity (vodorovně)

Linearity ve vodorovném směru nastavíme jádrem lineára tlumivky L 505.

g) Nastavení snímkové synchronizace

Nastavení snímkové synchronizace provedeme tak, že potenciometrem P 41 (pro jemné nastavení synchronizace) vytáhneme do levé krajní polohy a potenciometrem P 42 (hrubě) nastavíme mírný pohyb obrazu směrem dolů. Potom mírným otočením P 41 doprava se obraz zasynchronizuje.

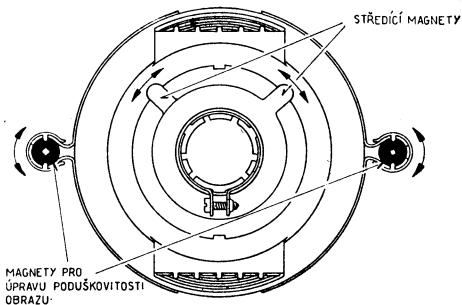
h) Nastavení linearity vertikálně a výšky obrazu

Nastavení linearity provedeme potenciometrem P 45 (linearity v dolní a střední části obrazu) a P 44 (linearity v horní části obrazu). Při nastavování linearity se může porušit snímková synchronizace a nutno ji dostavit podle odstavce g). Svislý rozměr obrazu korigujeme potenciometrem P 43.

k) Středění a korekce linearity obrazu

Seřízení obrazu do rámečku obrazovky nastavíme pomocí dvou středících kroužků, které jsou umístěny na vychylovací jednotce.

Otačením magnetů na obvodu vychylovací jednotky upravíme linearity na pokraji obrazu.

Obr. 17

Středění a korekce linearity obrazu

6.0 DOVOLENÉ HODNOTY NAPĚTÍ V DŮLEŽITÝCH BODECH

- a) **Střídavá napětí** ve žhavicím okruhu jsou uvedena v následující tabulce a měří se mezi měřeným bodem a chassis.

Celkový žhavicí proud je 300 mA, $\pm 3\%$.

- b) **Stojnosměrná napětí** jsou měřena elektronkovým voltmetrem při síťovém napětí 220 V $\pm 2\%$.

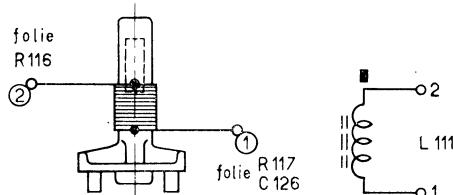
Měrný bod	Pájecí špička el. objímky	Průměrná hodnota napětí ve V	Dovolená tolerance
E 16 - Th 1	4	185 V	$\pm 2\%$

Měřená část přijímače	Pájecí špička el. obj.			Průměrná hodnota napětí V	Dovolená tolerance V		Poznámka
Nopájecí	C 518			225	250—260		8 V
	A — C 519			220	215—220		0,3 V
	B — C 520			220	210—225		1 V
	Ba — C 521			220	210—230		1 V
	C — C 523			200	190—220		0,2 V
	D — C 524			180	170—200		0,1 V
Ladicí	C 125			180	170—190		
	PCC 88 E1	Ela	a	1 (nýt pera 3)	165	155—175	
			q1	2 (R 103)	90	85—95	
	PCF 82 E2	Elb	a	6 (C 107)	90	85—95	
			k	8 (R 102)	1,5	1,3—1,7	
		pent.	a	6 (R 116)	175	165—185	
			q2	3 (R 112)	115	100—130	
		trioda	a	1 (nýt pera)	110	90—130	
	MB (11)				—2 až —4		
Mezifrekvenční	EF80 E3	a	7	190	180—200	15	kontrast max.
		g2	8	190	180—200		kontrast max.
		k	1	2,3	2,0—2,6	15	kontrast max.
	EF80 E4	a	7	190	180—200	13	
		g2	8	190	180—200		
		k	1	2,5	2,2—2,7	13	
	EF80 E5	a	7	190	180—200	13	
		g2	8	190	180—200		
		k	1	2,5	2,2—2,7	13	
Oddělovač a omezovač	ECH 81 E6	a	6	22	19—25		
		g2, g4	1	13	12—15		
		trioda	a	40			

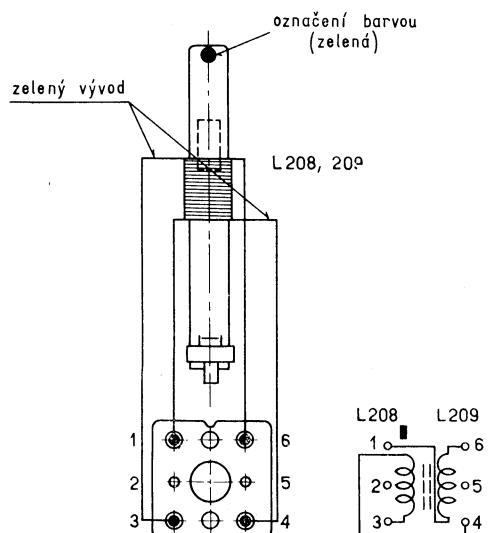
	Měrný bod		Pájecí špička el. obj.	Průměrná hodnota napětí V	Dovolená tolerance V	Proud mA	Poznámka
Obrazový zesilovač, kontrast, AVC	PCL84 E7	pent.	a	6	180 80 195 170	175—185 75—85 190—200 165—175	P51 vlevo P51 vpravo P51 vlevo P51 vpravo
			g_2	9	1,7	1,4—2	P51 vlevo
			k	7,3	8	7—9	P51 vpravo
			trioda	k	7,3	1,7 8	P51 vlevo P51 vpravo
		P51 kontrast		P51, R431	55	52—57	
		EF80	E8	a	7	164	154—174
				g_2	8	164	154—174
				k	1,3	1,5	1,4—1,9
Zvukový omezovač	EF80	E9	a	7	200	190—210	
			g_2	8	55	50—60	
			k	1,3	0,25	0,20—0,28	
Nf zesi.	PABC 80 E10	trioda	a	9	85	70—125	
Nf konc. stupeň	PL84 E11	PCL82 E12	a	7	212	200—225	
			g_2	9	207	200—215	
			k		16	11—22	
Snímkový rozklad	PCF 82 E13	pent.	a	6	195	185—205	23
			g_2	7	130	120—140	5,8
			k	2,8	9	8—10	28,8
		trioda	a	9	55	50—60	1,6
			g_1	1	-5	-4—-6	0,1
Budicí stupeň rádk. rozkladu	PL36 E15	pent.	a	6	155	150—160	
			g_2	3	110	100—120	
			g_1	2	-32	-28 — -36	
		trioda	a	1	55	50—60	
			k	6	4,5	7,5	
Koncový stupeň rádk. rozkladu	U zvýšené C510	g_2	4	170	160—180		
		k	8	—	—	P46 nastavit 120—140	jas, kontrast na max
					max. 550 V		
Obrazovka	PY88	E16	a	9	220	205—230	
	531QQ44	E18	a	9	15kV	15—16 kV	Při $I_k = 0$
			a	9	15kV	13—15 kV	Při $I_k = 100 \mu A$

7.0 ZAPOJENÍ CÍVEK MEZIFREKVENČNÍCH OBVODŮ

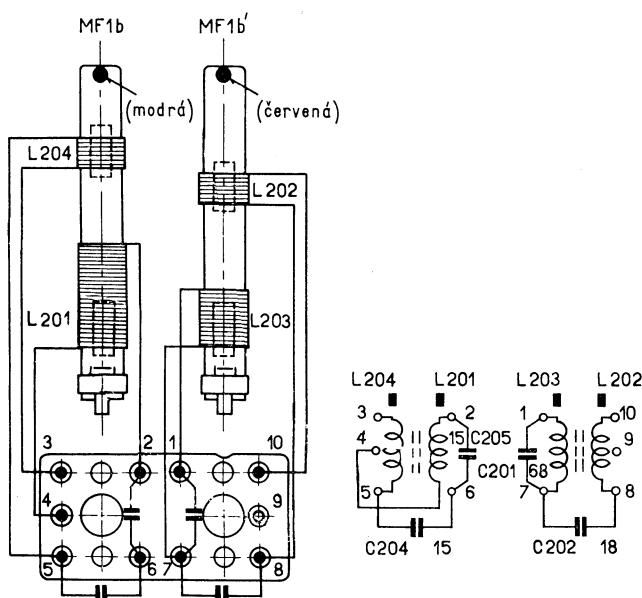
Při výměně cívek mezifrekvenčních obvodů a transformátorů musíme dbát na správné zapojení vodičů na pájecí špičky. Pro usnadnění orientace jsou vodiče označeny barvou a přehledně zakresleny na obrázcích 18 až 29.

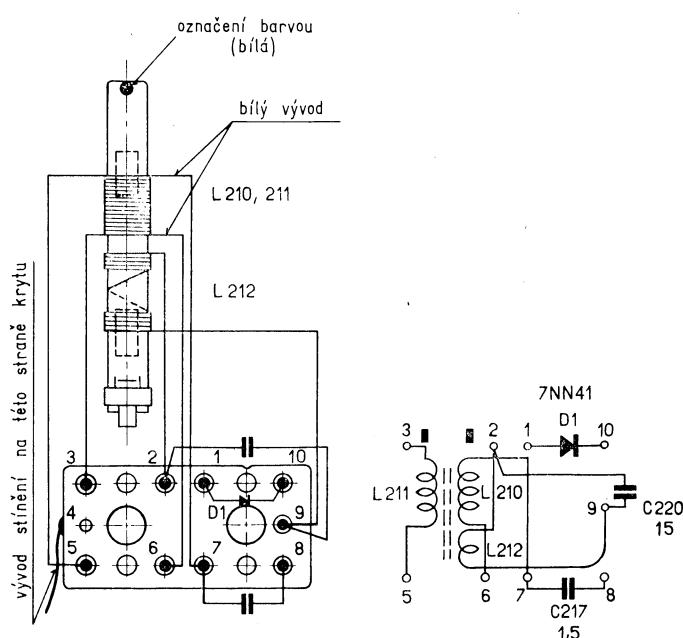
Obr. 18 Cívka pásmového filtru MF 1a

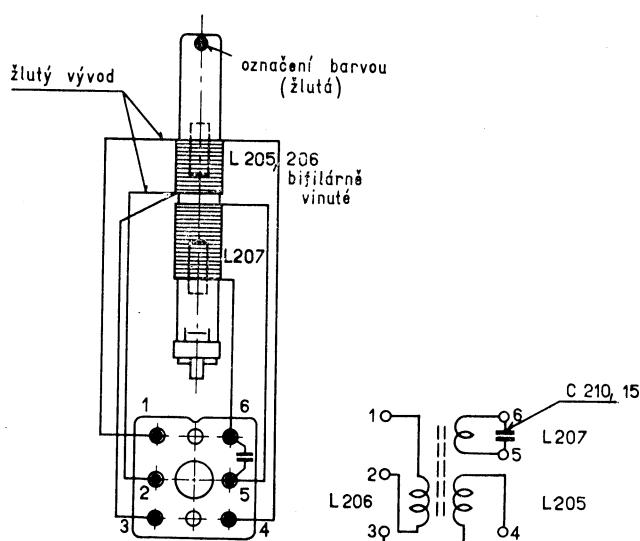
Obr. 21 Cívka mezifrekvenčního transformátoru rozložené laděné trojice MF 3

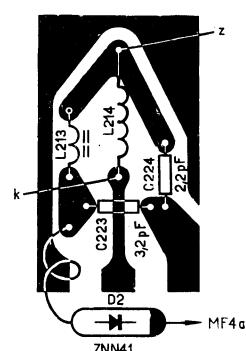
Obr. 19 Cívky pásmového filtru MF 1b a odladěovačů

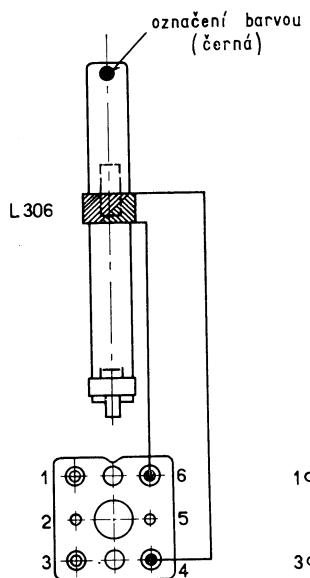
Obr. 22 Cívka mezifrekvenčního transformátoru rozložené laděné trojice MF 4a

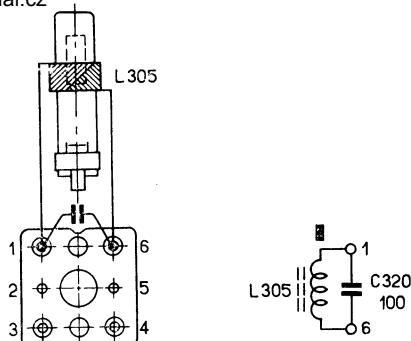
Obr. 20 Cívka mezifrekvenčního transformátoru rozložené laděné trojice MF 2

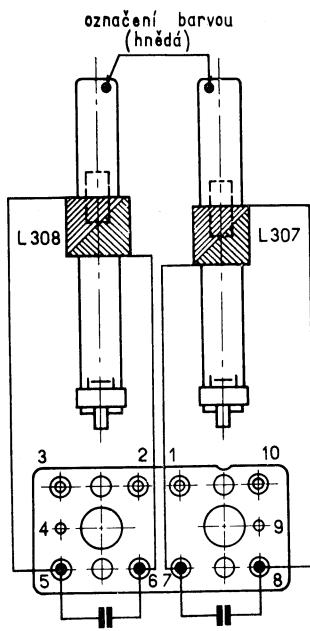
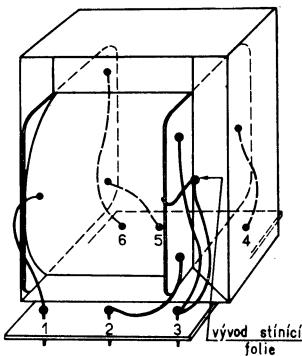
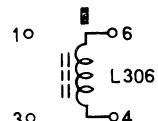
Obr. 23 Zapojení filtrů harmonických kmitočtů obrazových mezifrekvenčních kmitočtů MF 4b

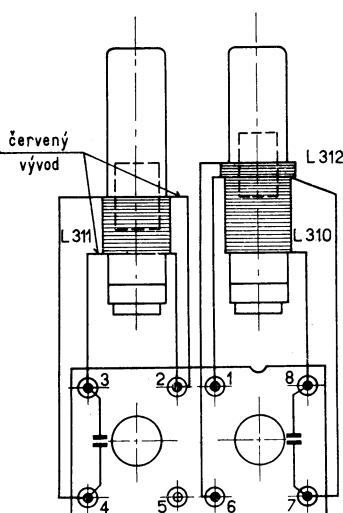
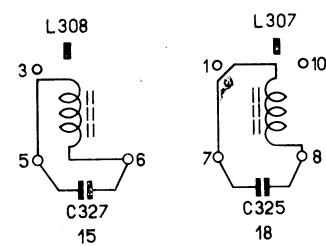
Obr. 24 Cívka zvukové mezifrekvence ZMF 1

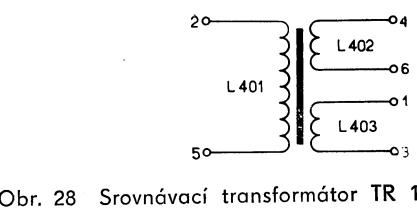
Obr. 27 Odladčovač 6.5 MHz

Obr. 25 Cívky zvukové mezifrekvence ZMF 2

Obr. 26 Cívky poměrového detektora PD

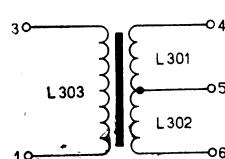
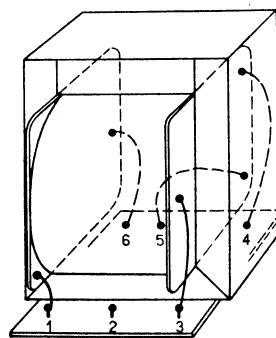
Obr. 28 Srovnávací transformátor TR 1

a) Barevné označení vývodů

Vývod:	1 — modrý	5 — žlutý
	3 — rudý	6 — hnědý
	4 — hnědý	

b) Ohmický odpor mezi vývody (tol. $\pm 10\%$)

Vývod:	1—3 —	33,4 Ω
	4—5 —	19,5 Ω
	5—6 —	22 Ω

Obr. 29 Blokovací transformátor TR 3

a) Barevné označení vývodů

Vývod:	1 — žlutý	4 — modrý
	2 — hnědý	5 — rudý
	3 — bílý	6 — černý

b) Ohmický odpor mezi vývody (tol. $\pm 10\%$)

Vývod:	2—4 —	270 Ω
	4—6 —	250 Ω
	1—3 —	245 Ω

8.0 SEZNAM NÁHRADNÍCH DÍLŮ

8.01 Mechanické díly

Posice	Obraz	Název	Obj. číslo	Poznámka
1	35	skříň	4PF 127 18	
2	35	maska 53 cm	4PF 846 23	
3	35	mřížka s tkaninou	4PF 800 21	
4	35	ochranné sklo	4PA 398 06	
5	35	spodní deska	4PF 121 07	
6	35	maska reproduktoru výškového	4PA 251 18	
7	35	rámeček (ovládacích prvků)	4PA 127 12	
8	35	deska (ovládacích prvků)	4PA 557 13	
9		vychyl. jednotka	4PN 050 18	
10	36a	zásuvka (dálk. ovlád.)	4PK 180 00	
11	35	sítová šňůra	4PF 615 00	
12	35	knoflík (zvuk, kontrast, jas)	4PA 243 11	
13	35	knoflík velký (kanál. přepínače)	4PA 246 04	
14	35	knoflík (oscilátor)	4PA 243 10	
15	36a	vn řádkový transformátor	PSK 227 97	
16	36a	Tr 1 — srovnávací trafo	4PN 666 03	
17	36a	TR 2 — zvukový výstup. transfor.	9WN 676 08	
18	36a	TR 3 — blokovací transformátor	4PN 666 02	
19	36a	TR 4 — sním. výst. transformátor	9WN 676 10	
20	36a	objímka obrazovky (sestavená)	4PF 497 03	
21	36a, b	vf díl sest. (včetně elektronek)	4PN 380 45	(4PN 38064)
22	36b	aret. pero	4PF 836 11	
23	—	dotekové pero (vf díl)	4PA 800 04	
24	36a	poměrový detektor kompl.	4PK 600 25	
25	36a	cívka poměr. detektoru (L 311a, b)	4PK 600 16	
26	36a	cívka poměr. detektoru (L 310, 312)	4PK 600 15	
27	36a	cívka vn transf. - primár	4PK 636 09	
28	36a	řízení kmitočtu (L 404, 405)	4PK 598 02	
29	36a	cívka řízení kmitočtu (pro 4PK 598 02)		(4PK 59804)
30	—	horizontálně (L 404, 405)	4PK 600 04	
31	36a	jádro sest.	4PF 436 07	
32	36a	ZMF 1 (kompletní)	4PK 600 22	
33	36a	cívka ZMF 1	4PK 600 11	
34	36a	ZMF 2 (kompletní)	4PK 600 23	
35	36a	cívka MF 2a, b (L 307, 308)	4PK 600 12	
36	36a	kompensační tlumivka (L 304)	4PN 652 12	
37	36a	tlumivka (L 214, 216)	4PN 652 11	
38	36a	odrušovací tlumivka (TL 1)	4PN 650 02	
39	36a	linearizační tlumivka (L 505)	4PN 650 06	
40	36a	odlaďovač 6,5 MHz	4PK 600 24	
41	36a	cívka odlaďovače 6,5 MHz	4PK 600 14	
42	36a	MF 1a kompletní	4PK 600 27	
43	36a	MF 1b kompletní	4PK 600 17	
44	36a	cívka pásmového filtru MF 1b' (L 202, 203)	4PK 600 06	
45	36a	cívka MF 1b (L 201, 204)	4PK 600 05	
46	36a	MF 2 kompletní	4PK 600 18	
47	36a	cívka MF 2 (L 205, 206)	4PK 600 07	
48	36a	MF 3 kompletní	4PK 600 19	
49	36a	cívka MF 3 (L 208, 209)	4PK 600 08	
50	36a	MF 4a kompletní	4PK 600 20	
51		cívka MF 4a (L 210, 211, 212)	4PK 600 09	
52		MF 4b kompl.	4PN 050 22	
53		cívka filtru MF 4b (L 213)	4PN 682 08	
54		cívka vn transformátoru řádk.	4PK 600 26	
55		pero (vychyl. systém.)	4PA 783 09	
56		kontakt (kanálové cívky)	4PA 468 00	
57		pero (pro knoflík)	4PA 783 11	
58		cívka — kanál 1	4PF 605 01	
59		cívka — kanál 2	4PF 605 02	
60		cívka — kanál 3	4PF 605 03	
61		cívka — kanál 4	4PF 605 04	
62		cívka — kanál 5	4PF 605 05	
63		cívka — kanál 6	4PF 605 06	
64		cívka — kanál 7	4PF 605 07	
65		cívka — kanál 8	4PF 605 08	
66		cívka — kanál 9	4PF 605 09	
67		cívka — kanál 10	4PF 605 10	
68		cívka — kanál 11	4PF 605 11	
69		cívka — kanál 12	4PF 605 12	
70		odpor drátový speciální	WF 764 25A	
		dolaďovací osa horizontál.		
		synchronizace	4PA 726 06	

Posice	Název	Obj. číslo	Poznámka
71	doladovací osa vertikální synchr.	4PA 726 07	
72	klíč (šasi)	4PA 668 26	
73	zámek (šasi)	4PA 617 02	
74	objímka vn usměrňovačky	4PK 497 12	
75	pájecí pásek I	4PF 504 61	
76	pájecí pásek II	4PF 504 53	
77	deská OMF včetně elektronek	4PN 050 19	
78	deská video — zvuk včetně elektronek	4PN 050 21	
79	deská rozkl. včetně elektr.	4PN 050 20	
80	souprava tlačítek	6AK 599 00	
81	objímka NOVAL	6AK 497 10	
82	objímka HEPTAL	6AK 497 17	
83	zadní stěna	4PF 800 26	
84	kryt jednoduchý	4PA 687 06	
85	kryt dvojitý	4PA 687 07	
86	elektromagnet	6AF 749 00	
87			

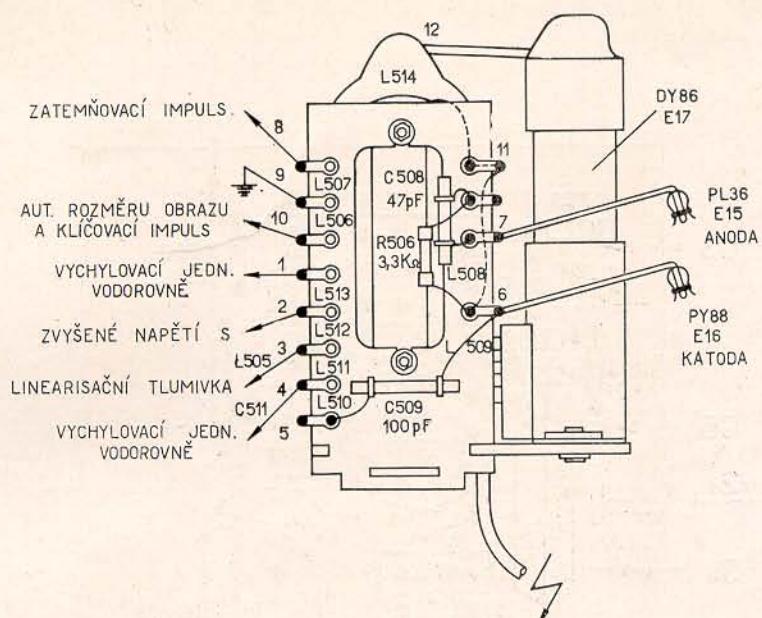
Dálkové ovládání:

Posice	Název	Obj. číslo	Poznámka
101	pouzdro	4PA 251 20	
102	víčko	4PA 251 19	
103	tlacičko překlápací	4PK 573 00	
104	potenciometr vrstvový (jas) 1M Ω	TP 2191M	
105	potenc. vrstvový (kontrast) 2,5 M Ω	TP 2192M5	
106	potenc. vrst. (hlasitost) 0,25 M Ω	TP 219M25G	
107	kabel dálkového ovládání	4PF 641 28	
108	spodní díl zástrčky	4PF 806 07	
109	horní díl zástrčky	4PA 459 03	

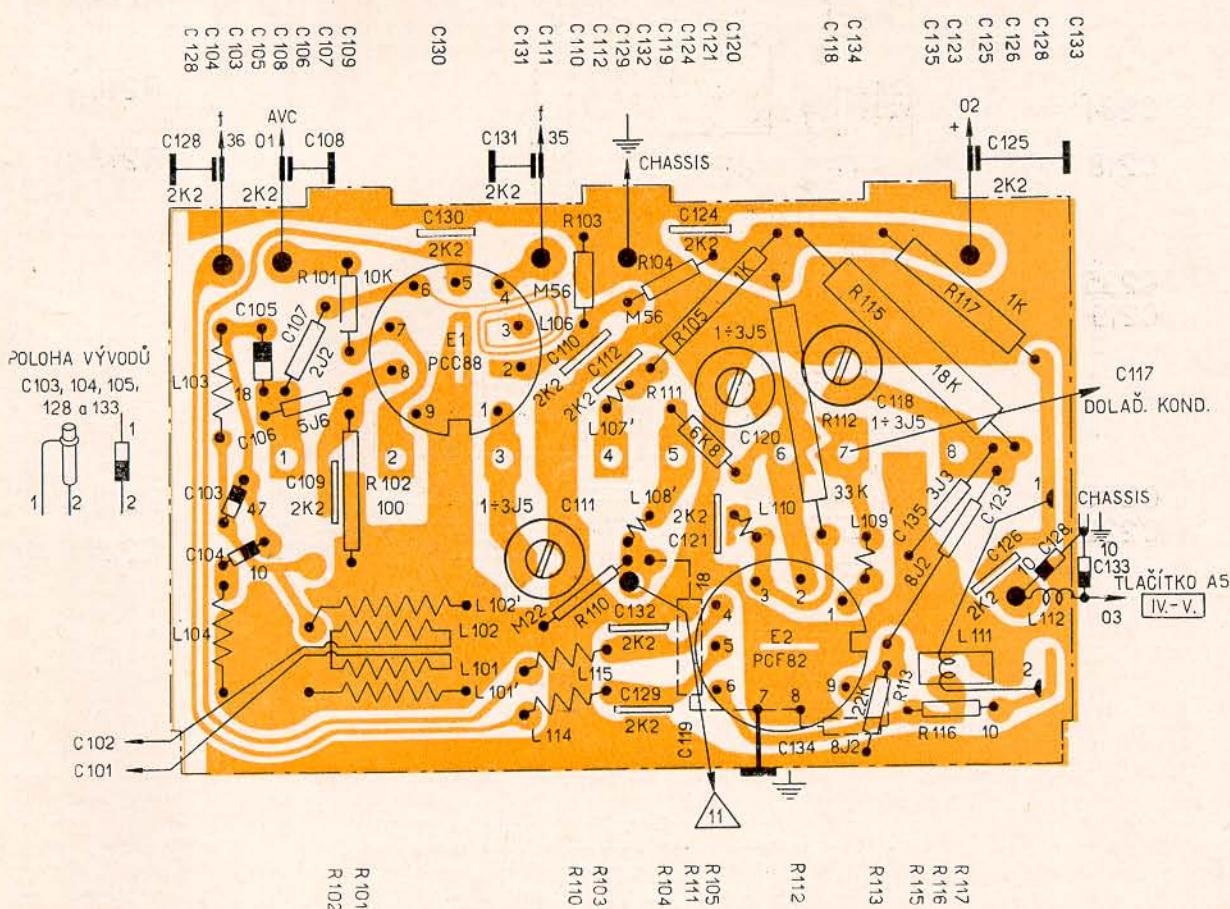
8.02 Elektrické díly

L	Cívky	Obj. číslo	Poznámka
L 101, 101' 102, 102'	vstupní symetrikační transformátor	4PF 607 01	
L 103	mf odlaďovač	4PA 607 01	
L 104	mf odlaďovač	4PF 607 02	
L 105	vstupní cívka kanálu	4PF 605 01-12	
L 106	vázební cívka	4PB 000 03	
L 107	primár pásmového obvodu	4PF 605 01-12	
L 107'	dolah. smyčka	4PA 892 05	
L 108	sekundár pásmového obvodu	4PF 605 01-12	
L 108'	dolah. smyčka	4PA 892 05	
L 109	cívka oscilátoru	4PF 605 01-12	
L 109'	dolah. smyčka	4PA 892 05	
L 110	neutralisační cívka	4PA 607 00	
L 111	MF 1a	4PK 600 27	
L 112	tlumivka	4PN 650 09	
L 114	žhavicí tlumivka	4PN 650 05	
L 115		4PN 650 05	
L 201 L 202 L 203 L 204	MF 1b	4PK 600 17	
L 205 L 206 L 207	MF 2	4PK 600 18	
L 208 L 209	MF 3	4PK 600 19	

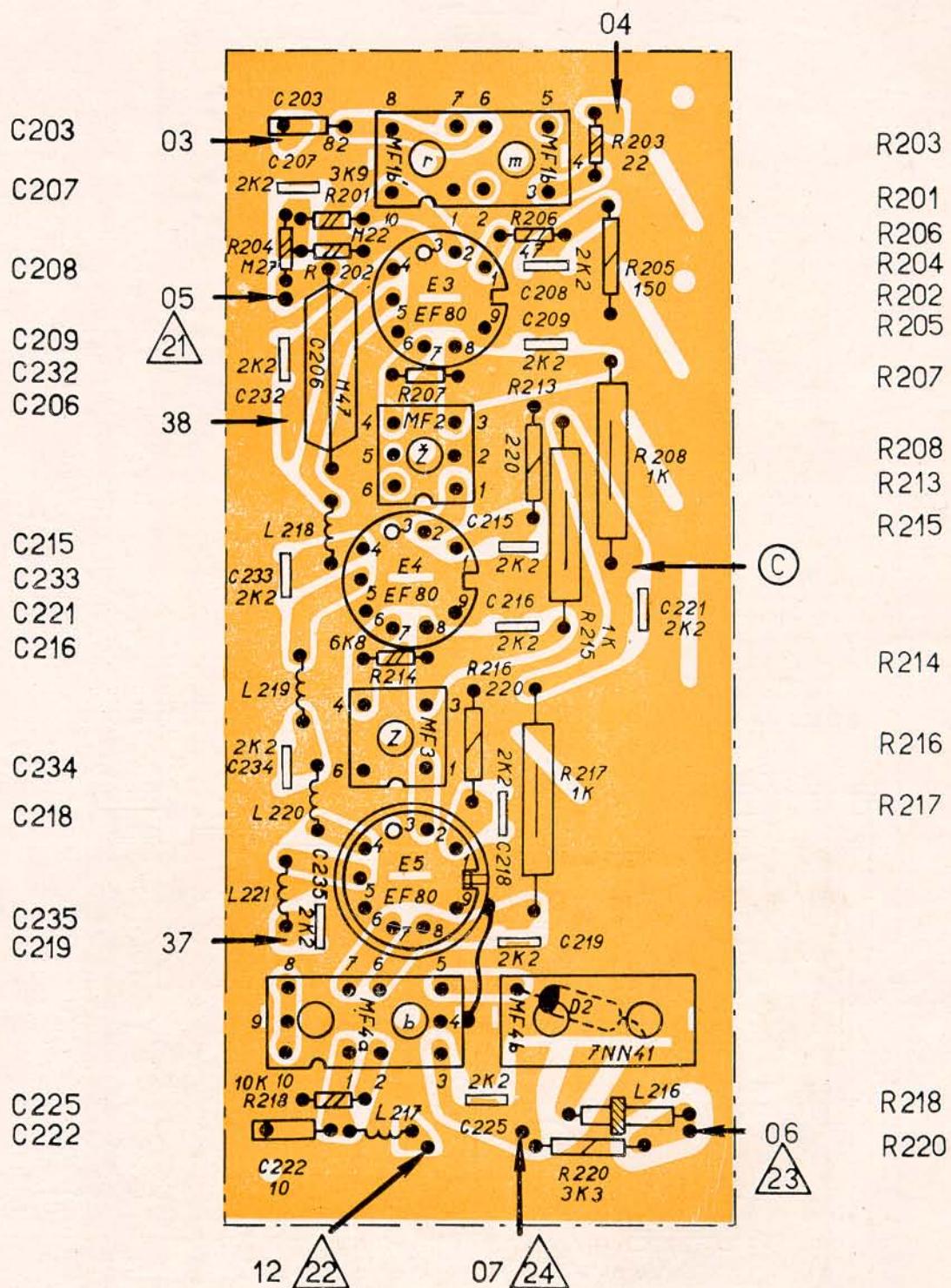
L	C í v k y	Obj. číslo	Poznámka
L 210 } L 211 } L 212 }	MF 4	4PK 600 20	
L 213	tlumivka	4PN 682 08	
L 214	tlumivka	4PN 652 11	
L 216	tlumivka	4PN 652 11	
L 217	tlumivka	4PN 682 08	
L 218	žhavicí tlumivka	4PN 650 04	
L 219	žhavicí tlumivka	4PN 650 04	
L 220	žhavicí tlumivka	4PN 650 04	
L 221	žhavicí tlumivka	4PN 650 04	
L 301 } L 302 } L 303 }	TR 1	4PN 666 03	
L 304	kompensační tlumivka	4PN 652 12	
L 305	odlaďovač 6,5 MHz	4PK 600 24	
L 306	I. zvukový mf transformátor	4PK 600 22	
L 307 } L 308 }	II. zvukový mf transformátor	4PK 600 23	
L 310 } L 311a, b } L 312 }	poměrový detektor	4PK 600 25	
L 313	žhavicí tlumivka	4PN 650 04	
L 314	žhavicí tlumivka	4PN 650 04	
L 315	žhavicí tlumivka	4PN 650 04	
L 316			
L 402 } L 403 }	TR 3 blokovací transformátor	4PN 666 02	
L 404 } L 405 }	cívka řádkového sinusového oscilátoru	4PK 598 02	
L 501 } L 502 } L 503 }	TR 2 zvukový výstupní transf.	9WN 676 08	
L 504 } L 505 }	tlumivka linearisační tlumivka	4PN 652 15 4PN 650 06	
L 506 } L 507 } L 508 } L 509 }			
L 510 } L 511 } L 512 } L 513 } L 514 } L 515 }	vn řádkový transformátor	4PN 350 02	
L 516 } L 517 }	TL 1 odrušovací tlumivka	4PN 650 02	
L 518 } L 519 }	TR 4 snímkový výstup. transf.	9WN 676 10	
L 525 } L 526 }	horizontální vychyl. cívky	4PK 607 37-38	
L 527 } L 528 }	vertikální vychyl. cívky	4PK 607 40	
D1	7NN41		
D2	7NN41		
D3	3NN41		
D4	3NN41		
D5	usměřovač	4PK 050 39	
Thl	theristor	TR 002 750	
RH	reprodukтор hloubkový	2AN 632 58	
RV	reprodukтор výškový	2AN 635 12	
Pol	pojistka trubičková	2 A	

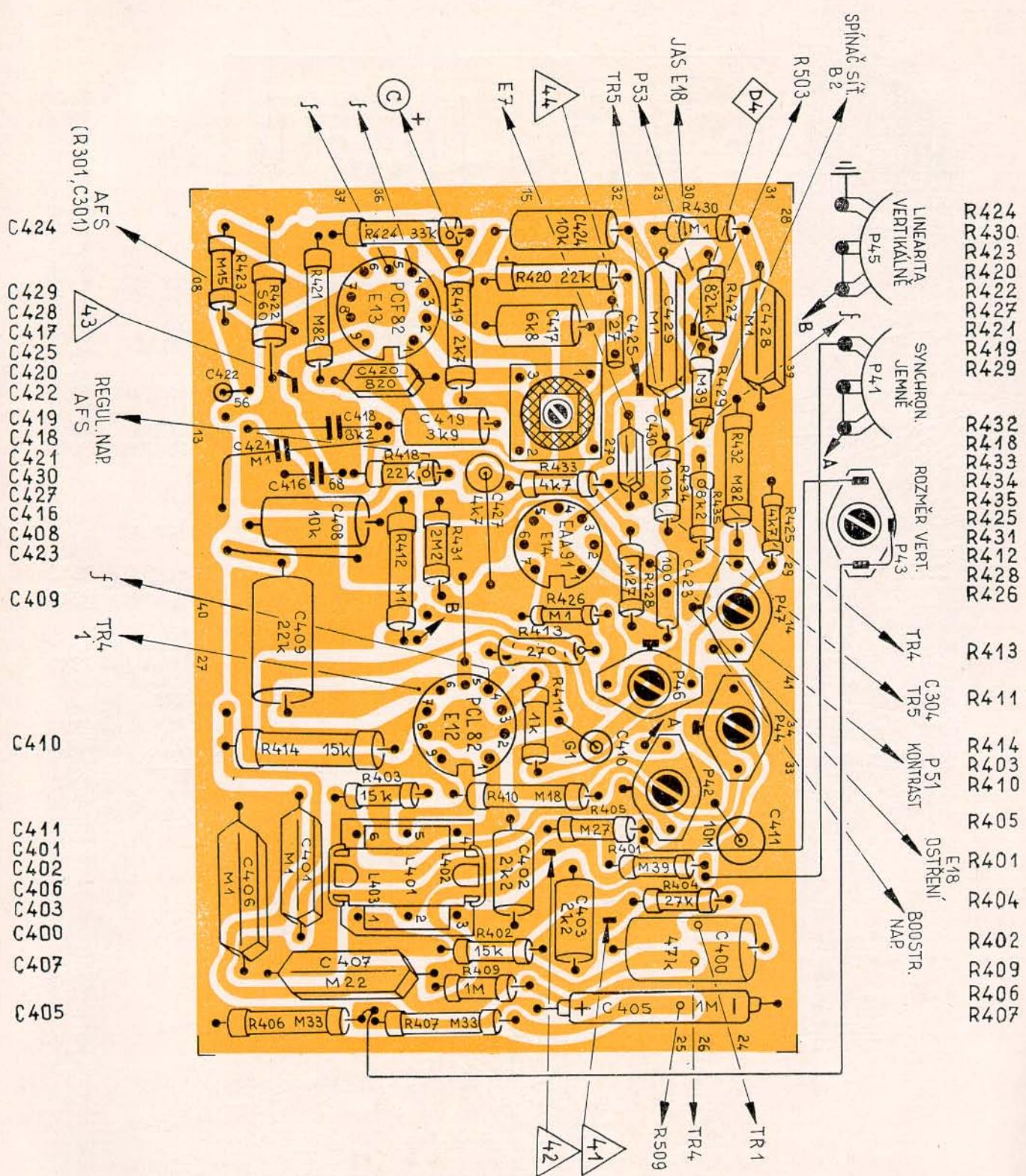
Obr. 30a
Zapojení výstupního transformátoru rádkového
konečného stupně

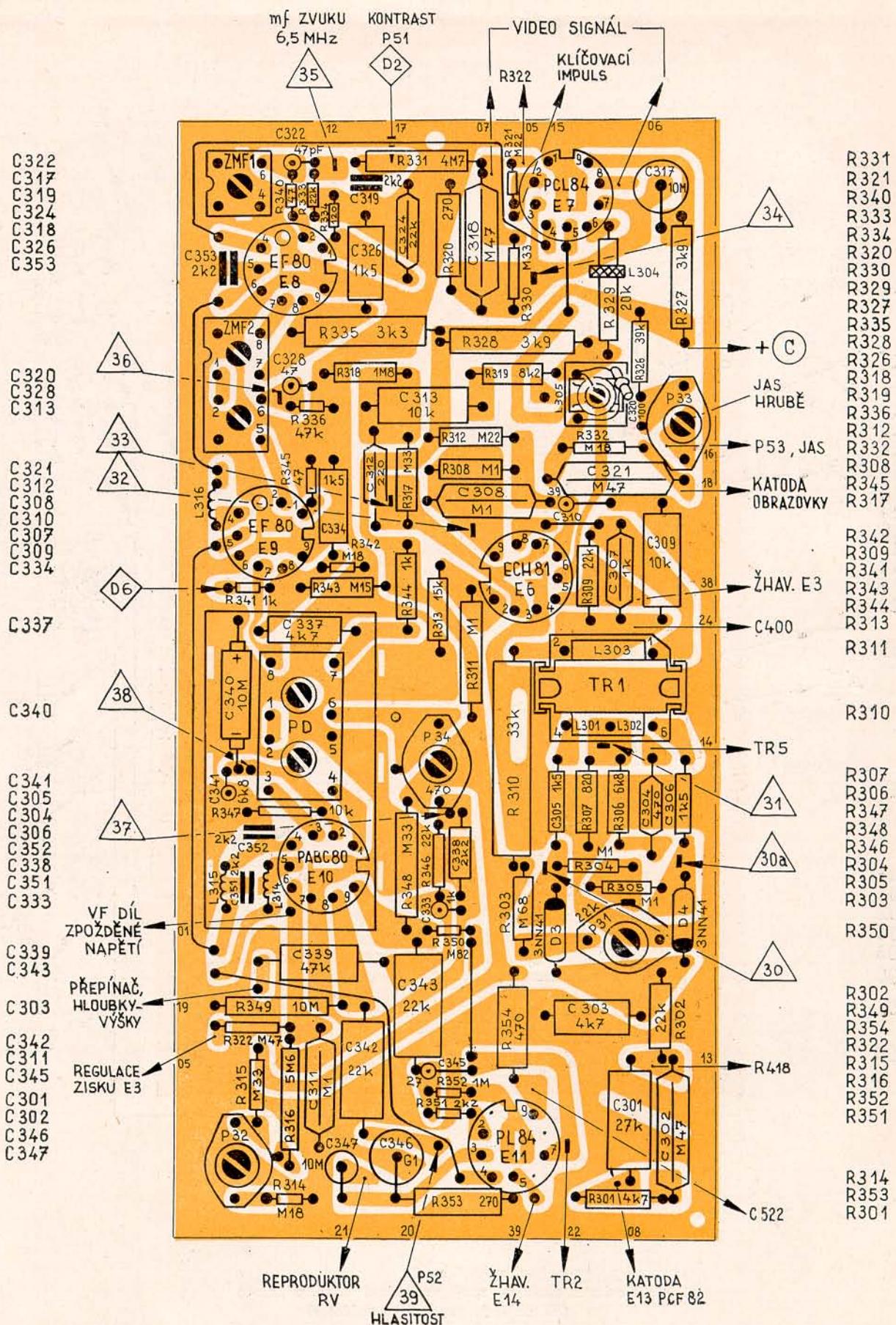
Obr. 30
Deska s plošnými spoji vf části přijímače
(při pohledu ze strany součástek)

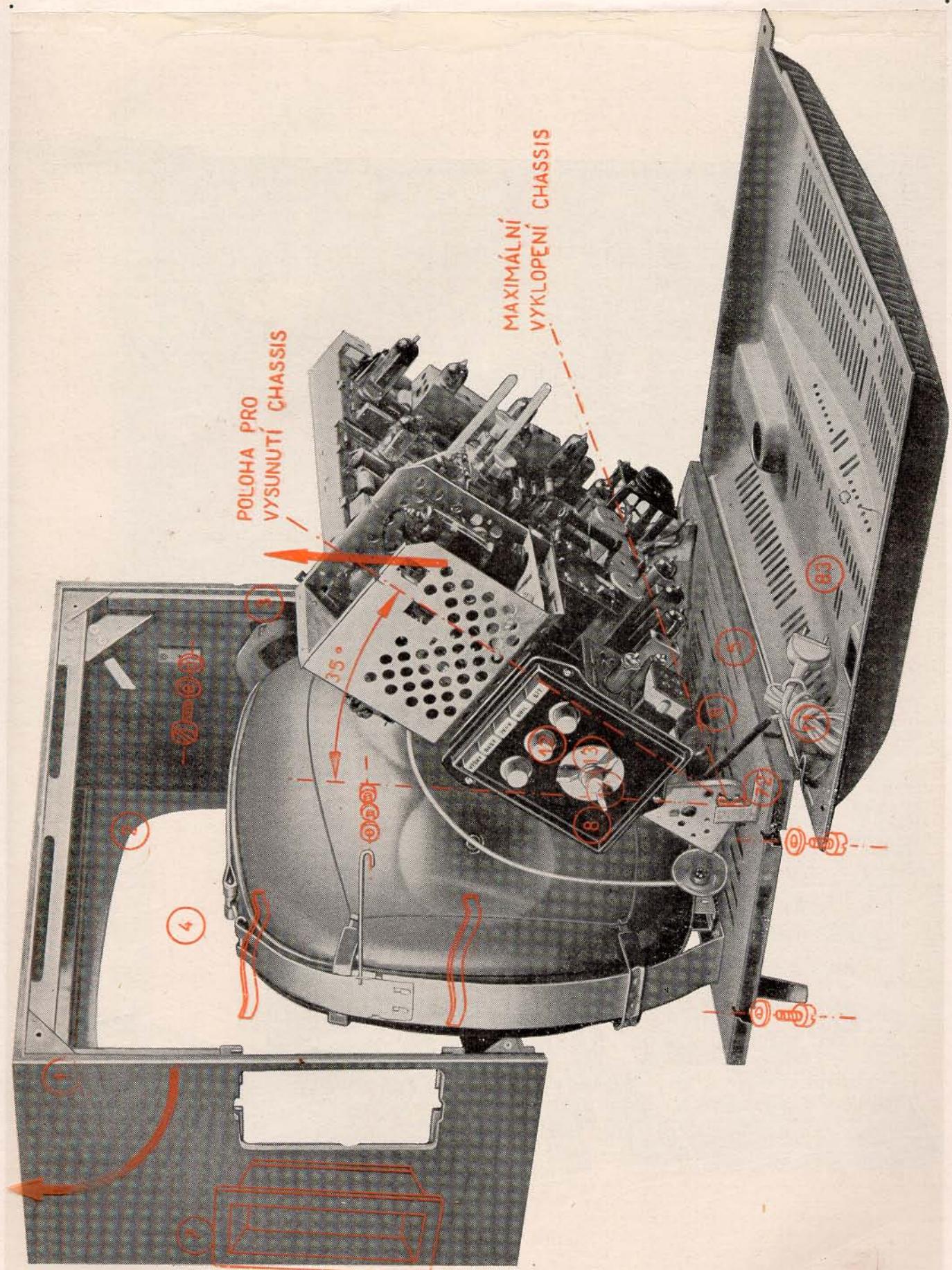
Obr. 31
Deska s plošnými spoji obrazového mezifrekvenčního
zesilovače
(Při pohledu ze strany součástek)

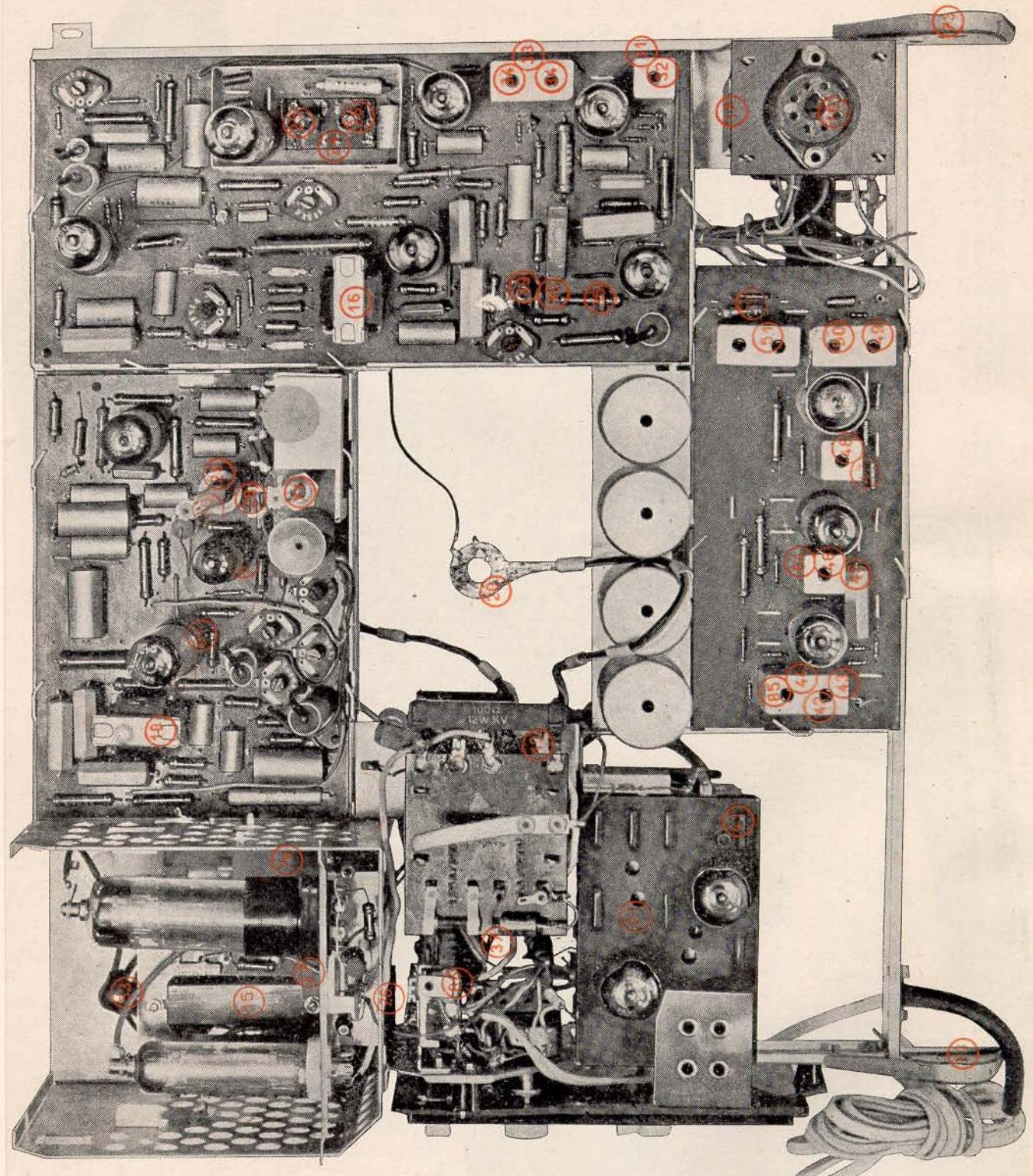
Obr. 32
Deska s plošnými spoji rozkladové části přijímače
(Při pohledu ze strany součátek)

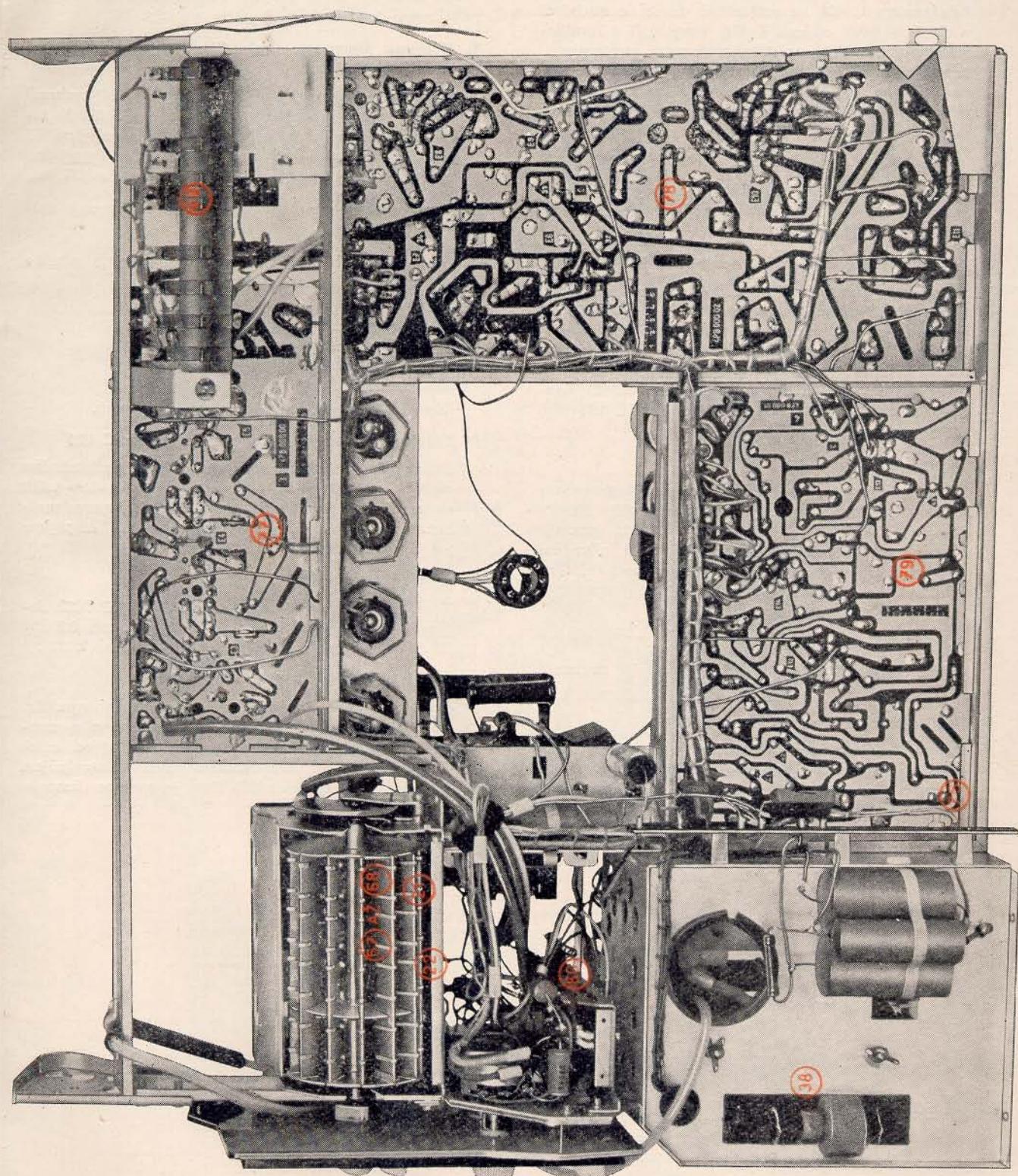
Obr. 33
 Deska s plošnými spoji obrazového zesilovače
 a zvukového kanálu
 (Při pohledu ze strany součástek)

Obr. 35
Demontáž přijímače

Obr. 36a
Chassis přijímače
(ze strany součástek)

Obr. 36b
Chassis přijímače
ze strany spojů

9.0 ZMĚNY V ZAPOJENÍ BĚHEM VÝROBY

Během výroby došlo k několika změnám v zapojení přijímače, které zlepšují funkci a kvalitu obrazu.

1) Přemístění kondenzátoru C 408

Kondenzátor C 408 na rozkladové desce se nacházel v těsné blízkosti odporu R 418, který tvoří s kondenzátorem C 416 fázovací člen reaktanční elektronky. Kondenzátor C 408 vyzařuje rádkový kmitočet a vazbou odporem R 418 dochází k fázovému posuvu mezi jednotlivými půlsnímkami, což se projevuje na obraze jako stranové kmitání rádků v horní polovině obrazu. Kondenzátor C 408 byl proto přemístěn ze své původní pozice na druhou stranu (na stranu spojů) desky v dostatečné vzdálosti od odporu R 418. Touto úpravou bylo nutno přerušit fólii, která tvořila spoj k tomuto kondenzátoru.

2) Zlepšení funkce oddělovače synchronizačních impulsů

U některých elektronek E6 ECH81 dochází k zúžení synchronizačního rozsahu vlivem záporné zpětné vazby. Následek této nedostatečné synchronizace se projevuje v celkové nestabilitě obrazu jak rádkového, tak snímkového. Pro odstranění záporné zpětné vazby je blokována mřížka g₂, g₄ elektronky ECH81 kondenzátem C 314 — 10.000 pF, (obj. č. TC 181 10k) 160 V, MP zastříknutý.

3) Změna hodnoty pojistky Po?

Některé dovážené křemíkové diody OY 241 mají malý vnitřní odpor a ve spojení s tolerancí prvého filtračního elektrolytického kondenzátoru C 518 dochází k většímu proudovému nárazu a následek přerušení pojistky 1,25 A, i když je přijímač v pořádku. Pro vymezení vlivu tolerancí součástek byla pojistka Po1 - 1,25 A nahrazena pojistikou 2 A.

4) Vypuštění kondenzátcru C 506 — 0,1 μF

Kondenzátor C 506 — 0,1 μF se vypouští ze zapojení.

5) Úprava zapojení vn transformátoru TR 5

Studený konec vysokonapěťové cívky L 514 je zapojen na pájecí špičku 6 místo původní č. 7. Důvod: Přizpůsobení výrobních tolerancí.

6) Dočasné vyřazení tlačítka IV. — V. z činnosti

Tlačítko pro zapínání ladícího dílu pro IV. a V. TV pásma bylo dočasně vyřazeno z činnosti spojením kontaktů A5, A6 a C5, C6. Po vestavění ladícího dílu nutno tyto zkratovací spojky rozpojit.

7) Náhrada křemíkové diody OY 241 za usměrňovací blok 4PK 050 39

Při výměně vadné křemíkové diody OY 241 nahradí opravář diodu usměrňovacím blokem 4PK 050 39 tuzemské výroby. Tento usměrňovací blok nejvýhodněji umístěte na spodní část stínící klece koncového stupně rádkového rozkladu, jak je uvedeno na obr. 37.

8) Na katodu elektronky PCC88 kolík č. 3 přistupuje drátovy kondenzátor C 113 cca 3 pF.

9) Na kanálových cívkách pozdější výroby je použito zatlumovacích odporů a to:

K cívce L 107 přistupuje paralelně
odpor R 108 — TR 112 5k6 (pro 1. kanál),
odpor R 114 — TR 112 8k2 (pro 2. kanál),
odpor R 106 — TR 112 8k2 (pro 4. kanál),
odpor R 107 — TR 112 5k6 (pro 5. kanál)
Kanály 3, 6 až 12 jsou bez tlumicích odporů.

10) Záměna odporu R 202 s kondenzátorem C 206

Zvýšený šum v obraze za předpokladu dostatečného signálu na vstupních obvodech přijímače lze snížit vzájemným přepojením odporu R 202 (M22) a kondenzátoru C 206 (M47). Živý konec odporu R 202 zapojíme na místo měrného bodu (21).

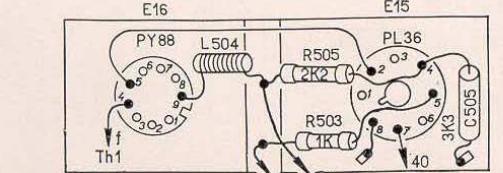
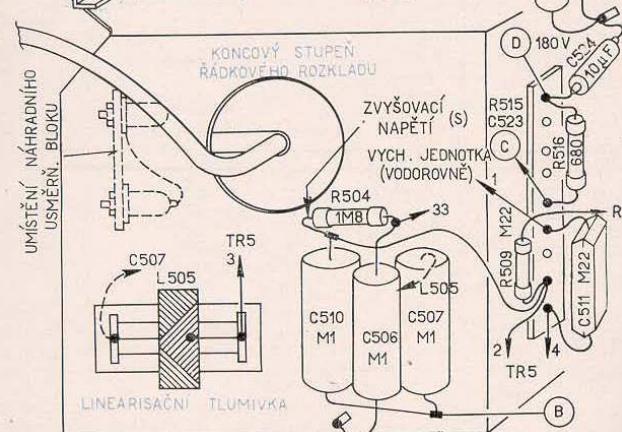
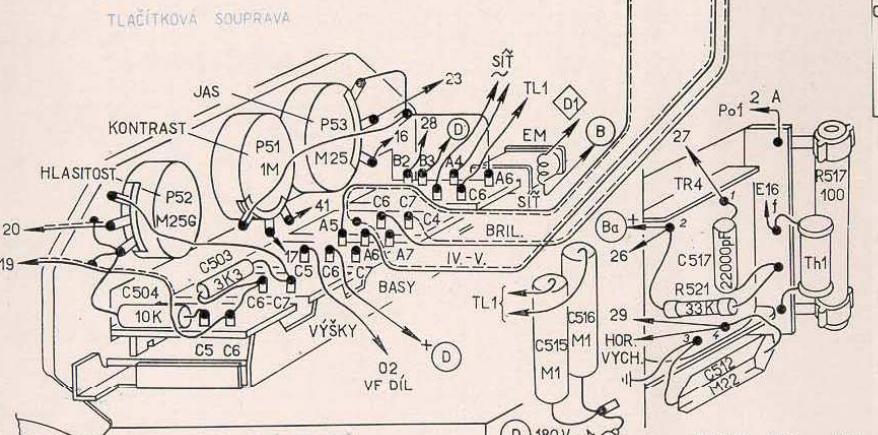
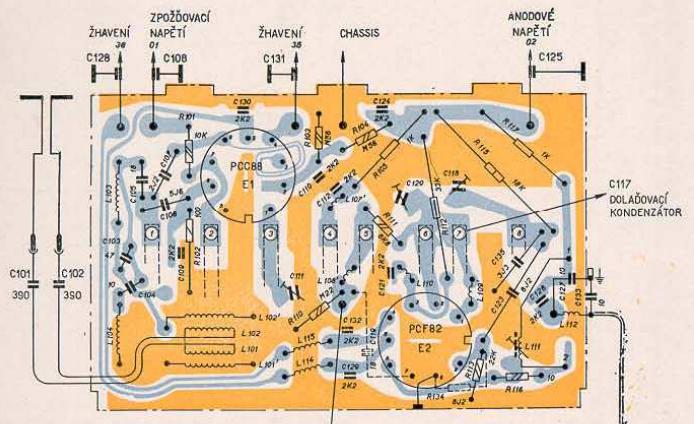
11) Výměna odporu R 321

V případě přerušení odporu R 321 TR 112 M22 doporučujeme zaměnit odpor 0,05 W odporem 0,25 W TR 114 M22. Zvýšíme tím spolehlivost odporu R 321.

12) Vypuštění odporu R 218 — 10 kohmů

Odpor R 218 — 10 kohmů byl ze zapojení vypuštěn. S touto změnou je současně spojena změna v zapojení desky obrazové mezifrekvence, kde vývod odlaďovače L 212, C 220 označen na schématu (pájecí špička) č. 2 je spojen s fólií, která je spojena s kostrou.

DESKA LADÍCÍHO DÍLU
(POHLED ZE STRANY SOUČÁSTEK)

DESKA OBRAZOVÉ MEZIFREKVENCE
HRČS - www.radiojournal.cz (ZE STRANY SPOJŮ)

